SUSCRIPCIÓ
Barcelona . Una pesseta al mes
Espanya. . 4'50 pessetes al trimestre
Extranger . 9'00 id. id.
Pagant per anys, una pesseta de rebaixa

EL:POBLE:CATALÀ

DIRECTOR-GERENT
PERE COROMINAS
REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ
RAMBLA DE LES FLORS, 14, PRAL.
IMPREMPTA
CARRER FORTUNY, NÚM. 2, TERS
TELÈFONS
Redacció, 723 - Imprempta, 2,298

ANY VIII NÚM. 2.412 — BARCELONA, DIMARS, 14 NOVEMBRE DE 1911 — UN NÚMERO, 5 CENTIMS

DON MARIAN ESTRADA Y VIDAL
viudo de donya Assumpció Bover y Llimona
HA MORT
HAVENT REBUT ELS AUXILIS ESPIRITUALS
(A. C. S.)
Els seus afligits fills Madrona, Maria, Matilde y Emilia, fill polític don Agustí Sensat y Millet, nets, germà (ausent), germana política donya Josepa Bover, germà polític don Joan Dorgebray, nevots y nevodes (presents y ausents), nevots polítics (presents y ausents), cosins y demés parents, al fer a saber als seus amics y coneguts tan dolorosa pèrdua, els preguen el tinguin present en llurs oracions y se serveixin assistir avui, dimars, a les tres de la tarde, a la casa mortuoria, Lauria, 112, pera acompanyar el cadavre a la iglesia parroquial de la Purissima Concepció, y d'allí a la seva darrera estada, Cementiri Nou.
No's convida particularment

PASSADES LES ELECCIONS

Els resultats de la batalla

I

La característica d'aquestes eleccions ha sigut la disminució dels vots republicans, que ja havien minvat en les eleccions precedents, y un aument dels vots de les dretes.

En el maig de 1909, com se veurà pel quadret que donem a continuació, les candidatures republicanes, sense comptar les petites dissidencies, varen arribar a 58 mil vots. Mentres que en les eleccions del diumenge no més varen reunir 44 mil vots, poguèntsenhi afegir uns altres mil de dissidencies més importants.

Aquests 13 o 14 mil vots republicans se pot dir que no'ls ha arreplegat ningú, ja que les dretes porten també una petita perdua d'aprop de mil vots d'ensà del maig de 1909. Les candidatures escaduceres no compensen aquesta baixa general de votants.

ELECCIONS MUNICIPALS

MAIG DE 1909

Districtes	Esquerra	Radicals	Regionalistes	Administratius
1	958	3.592	797	—
2	2.261	3.034	2.555	505
3	2.362	1.476	2.758	715
4	2.589	2.771	2.933	1.227
5	2.189	3.399	1.662	399
6	3.948	4.869	3.780	1.021
7	4.047	6.680	3.113	432
8	2.824	3.311	2.421	555
9	1.871	2.132	1.734	—
10	1.034	2.656	1.039	—
Totals	24.083	34.020	22.792	4.854

Les dretes no han tingut els 30 mil vots que esperaven, però han aumentat ostensiblement y, per molt que'ns dolgui als republicans, elles se n'han endut la victoria, si no més se tenen en compte les eleccions posteriors al maig de 1909.

Pel maig de 1910 les dretes varen sumar uns 24,662 vots; en les eleccions provincials, com se pot veure en el quadro número 4, ja varen tenir una votació equivalent a 24,742 sufragis, y en les del diumenge passat sumaren, votant compactes, 26,626 electors.

II

Després de desfeta la Solidaritat la batalla contra el lerrouxisme va quedar plantejada en les proporcions següents. Mes de maig de 1909:

Vots lerrouxistes	34,020
Vots de l'Esquerra	24,080
Vots de la dreta	22,792
Vots neutrals	4,854

Considero vots neutrals els de la candidatura administrativa composta de conservadors y elements de la Defensa Social. No obstànt, el diumenge passat, aquests neutrals, que un temps votaren dispersadament contra Solidaritat catalana, varen ajuntàrse a la plataforma antilerrouxista de la Lligá.

En dos anys de tàctica independent, tals grupus catalans han desfet el lerrouxisme que ja no tornarà a tenir mai més el govern municipal de Barcelona, si els neutrals a qui ha fet sortir la Lliga, no se sumen amb ell pera fer política anticatalana. En aquests temps les dretes han perdut mil vots, la U. F. N. R. uns tres mil y el bloc lerrouxista a prop de 11 mil.

Si els desacerts d'uns y altres no'l ressuciten, el lerrouxisme no tornarà a esser mai més lo que ha sigut. La seva política general ha fracassat: l'intent d'escamparse per tot Espanya no ha tingut èxit. Y fóra y a fòra d'aquí, aquest partit no pot viure allunyat del poder. Els que'l diumenge encara varen votar per ell, ara que ha perdut el govern municipal de Barcelona l'abandonarien en gran part si haguessin de tornar a votar el diumenge vinent.

D'aquí endavant el partit lerrouxista de Barcelona quedarà reduit a l'intensitat social que prengui la protesta anticatalana. Si com es natural, les dretes s'entenen amb el Govern y li ofereixen un llaç de relació amb la política catalana, el lerrouxisme quedarà reduit a la seva mínima expressió.

III

En les cinc eleccions que han tingut lloc d'ensà del maig de 1909, l'Esquerra catalana ha perdut 3,240 vots. Ens convé fixar la forma en que ha tingut lloc aquesta perdua. Això de fer dir als números coses que no responen a una realitat viventa, són habilitats que no enganyen a ningú y que, en cambi, fan perdre la llissò de coses que porta sempre una batalla electoral.

Els vots que l'Esquerra ha tingut en les cinc eleccions han sigut els següents:

Maig de 1909	24,033
Desembre de 1909	**25,273**
Maig de 1910	23,703
Mars de 1911	**23,494**
Novembre de 1911	20,843

He marcat especialment, com ho he fet en els quadros estatístics, les xifres dels vots obtinguts per l'Esquerra en eleccions en que els regionalistes s'abstingueren en algún districte. Això s'ha d'aclarir.

Resulta evident que entre la massa electoral que vota als candidats de la Lliga Regionalista hi ha un tant per cent d'electors que no tenint candidat propri voten el candidat de l'Esquerra. Tal vegada no's tracti de polítics militants, sinó d'una petita massa que fluctua entre les dues corrents catalanistes.

Segons està indicat en els quadros 2 y 4, els vots que corresponien a la Lliga Regionalista o a les dretes en els districtes ont s'abstingueren devien esser els següents:

Desembre de 1909	5,381
Mars de 1911	4,396

Això'ns permet pensar que la baixa de vots ja havia comensat en el desembre de 1909 obeint a la general depressió del còs electoral. En efecte, mentres en els set districtes ont hi havia concurrencia de dretes, l'Esquerra perdia 93 vots, en el tres districtes aumentavem 1,283 vots que poden perfectament atribuirse al catalanisme fluctuant que va votarnos. Aplicant la perdua dels set districtes a tot Barcelona, l'Esquerra havia perdut uns 125 vots.

ELECCIONS MUNICIPALS

DESEMBRE DE 1909

Districtes	Esquerra	Radicals	Dretes
1	**1.302**	3.231	—
2	1.970	2.946	2.407
3	2.071	1.551	3.218
4	2.684	2.806	3.599
5	2.193	3.384	1.188
6	4.082	4.407	3.997
7	**4.702**	6.202	—
8	3.112	2.968	2.268
9	1.835	2.132	1.584
10	**1.322**	2.635	—
Totals	25.273	32.262	18.261
Votació de dretes anterior en els districtes 1, 7 y 10.			5.381

NOTA. — Xifres donades per la Junta municipal d'escrutini. Part de les dretes no votava.

Aquest era un veritable triomf, perquè'ls altres dos partits perdien una massa d'aprop de 6,000 vots. L'elecció era una veritable derrota per les dretes.

En el maig de l'any 1910 mentres les dretes, sobre tot les no regionalistes, se comensaven a refer, l'Esquerra perdia a prop de 300 vots, obeint a la primera manifestació d'una depressió republicana. Els vots d'aquesta elecció són dels més exactes perquè haventse votat en tots els districtes, no més calia preveure que una part del catalanisme fluctuant podia votarnos a nosaltres per no perdre el vot donantlo a la Lliga que tenia l'hora de perdre.

En el meu entendre la baixa forta dels vots de la U. F. N. R. va tenir lloc en el mes de mars de 1911, per lo que pot conjeturarse ara.

ELECCIONS DE DIPUTATS A CORTS

MAIG DE 1910

Districtes	Esquerra	Radicals	Regionalistes	Dretes
1	1.181	3.044	496	184
2	2.262	3.004	2.071	1.012
3	2.005	1.367	2.227	1.280
4	2.465	2.357	2.38[illegible]	1.629
5	2.294	3.112	977	499
6	4.163	4.220	3.106	1.518
7	3.694	6.215	1.552	867
8	2.850	2.744	1.588	913
9	1.588	2.029	997	564
10	1.201	2.646	597	197
Totals	23.703	30.738	15.999	8.663

En l'apariencia no més haviem perdut 209 vots. Peró si apliquem aquí la regla que hem trobat pera 1909 haurem de rebaixar dels vots de l'Esquerra una quarta part dels vots de la dreta, corresponents segons el quadro número 4 als districtes en que no se ens feia concurrencia. Això faria ja 1,100 vots més. Probablement encara la baixa havia sigut més gran.

En efecte: en els districtes en que no hi tenem concurrencia de dretes del maig del 1910 al mars del 1911 encara haviem aumentat 1,424 vots, mentres que en els altres districtes ont no podiem comptar més que amb els nostres adeptes teníem una baixa de 1,633 vots. Si apliquem la proporció d'aquesta baixa a tot Barcelona, en mars de 1911 l'U. F. N. R. va experimentar una reculada de més de dos mil vots, quedant reduida a uns 21,500 electors propis.

ELECCIONS DE DIPUTATS PROVINCIALS

MARS DE 1911

Districtes	Esquerra	Radicals	Dretes
1	**1,141**	2.414	296
2	2.008	2.391	3.059
3	1.637	1.031	3.468
4	2.213	1.899	4.000
5	**2.853**	2.354	—
6	3.999	3.947	4.471
7	**4,599**	4.682	—
8	2,554	2.214	2.613
9	1,474	1.824	1.550
10	1,016	2.087	883
Totals	23,494	24.843	20.346
Votació de dretes anterior en els districtes 5 y Barceloneta.			4.396

NOTA. — S'han completat els districtes ont no's va votar amb els resultats de la elecció anterior. A les dretes se'ls compta al final els vots que tingueren anteriorment en els districtes ont no presentaren candidatura.

Aquesta baixa en comptes d'estroncarse ha continuat, encara que més débilment, en l'elecció del darrer diumenge. A més a més de les causes locals que hagin pogut influir en aquest resultat, estem aquí, al meu entendre, davant d'una depressió republicana que ha dominat no sols a Barcelona, sinó en general a tot arreu d'Espanya.

IV

No veig en el resultat de les eleccions del darrer diumenge motius pera cambiar l'orientació general política de l'U. F. N. R. En aquest sentit haurá d'estudiarse amb calma la coalició amb els socialistes, cosa que declaro fora del propósit del present article. En cambi, en el meu entendre aquesta nova perdua de 500 o 1,000 vots que pot haver tingut l'U. F. N. R. es degut a la seva constitució interior a Barcelona y sobre tot a les diferencies que s'exteriorisaren amb motiu de l'elecció de la Junta Municipal de Barcelona.

ELECCIONS MUNICIPALS

NOVEMBRE DE 1911

Districtes	Esquerra	Radicals	Dretes
1	1,098	820	2,419
2	1,941	3,080	2,351
3	1,792	3,815	1,069
4	2,264	4,136	1,916
5	1,960	1,894	2,452
6	3,429	4,995	3,315
7	3,505	2,265	4,059
8	2,509	2,909	2,085
9	1,534	1,834	1,577
10	811	858	1,923
Totals	20,843	23,166	26,626

Demá discutiré en un altre article els resultats obtinguts per la política de la Lliga Regionalista. Demá veurem a quin preu ha pagat la seva victoria. De vegades no es precisament l'hora de perdre la de cambiar de camí. L'Unió Federal se troba deprimida per una constelació contraria a la política republicana y favorable a una reacció de dretes.

Com que no puc considerar definitiva la conquista reaccionaria de l'opinió no soc partidari de recular en l'actuació lliberal de la nostra política. Si fossim prou insensats pera obrar altrament, quan el reflexe natural llensaria altra volta l'opinió cap a la República, no trobaria pera rèbrela més que'ls brassos den Lerroux. Y tota la nostra obra de sanejament resultaria estèril.

PERE COROMINAS

■ ■ ■ ■

Les infamies d'Odena

La martingala dels caciquistes d'Odena que explicavem l'altre dia ha tingut una segona part. Segons sembla, ells mateixos s'espantaren de lo que anaven a fer. Y en lloc de proclamar tots els regidors que s'havien d'elegir per l'article 29 en la reunió de la Junta municipal del Cens celebrada per sorpresa en l'ajuntament improvisada y que no més fou ajuntament durant dues hores, les necessaries pera dur a terme la martingala, no proclamaren sinó les majories, deixant pera esser elegides el diumenge passat les minories.

Potser no fou l'enormitat de la falsificació lo que va deturarlos. Potser ho feren també pera veure si els dignes ciutadans d'Odena se deixaven enganxar en la trampa que'ls paraven, y, acudint el diumenge a les eleccions, donaven un semblant de validesa a l'infamia realisada pels caciquistes pocs dies abans. Peró la gent honrada d'Odena no's deixaren agafar en la trampa que'ls paraven. Fa tant temps que lluiten contra les males arts dels cacics, que ja'ls coneixen totes les manyes.

Com havien d'acudir els ciutadans d'Odena a la lluita electoral, si no s'havia fet la proclamació de candidats y no podien per tant tenir apoderats y interventors que fiscalisessin la elecció? Els caciquistes d'Odena, a més de mala gent són tontos. Ja s'ho podien pensar que'ls seus nobles enemics no caurien en el parany parat en forma tant grollera.

Lo que feren els ciutadans d'Odena fou protestar amb acta notarial de la elecció, per no haverse reunit la Junta municipal del Cens en el dia y en el lloc degut y no haverse fet la previa proclamació de candidats.

Aquesta protesta fará'l seu curs y l'anulació de les eleccions lo mateix que la de la falsa proclamació de candidats feia fora de la casa consistorial, en l'ajuntament improvisada per dues hores, es cosa segura.

Per si alguna cosa manqués pera anular la falsificació dels cacics d'Odena, diumenge passat, requerit notarialment, el subcabo de mossos de l'esquadra de dita població declarà que ell no sabia que existís altra casa consistorial que la situada a uns quatre kilómetres de la població, ont estaven reunits els candidats republicans junt amb un notari, mentres els caciquistes simulaven la proclamació de candidats per l'article 29 dintre mateix d'Odena, en una casa deshabitada, en la qual penjaren per dues hores un rètol que, com ja relatavem l'altre dia, deia: «Alcaldía de Odena».

De manera que, per aquesta vegada, als caciquistes d'Odena els haurá sortit el tret per la culata. Les eleccions seran anulades. Peró no n'hi ha pas prou d'això. Perqué als cacics d'aquella població tant se'ls en dona. Mentres s'anulen y mentres se'n convoquen de noves ells continuaran fent mans y mánegues de l'administració municipal, que es lo que volen, y perseguint y atropellant als que no volen doblegar la testa al jou ignominiós del seu caciquisme.

Es necessari, doncs, que no tant sols se anuli la falsificació dels cacics d'Odena, sinó que's fassi en ells justicia seca. Es necessari que vagin a purgar les seves malifetes al lloc infamant ont van els falsaris. Y nosaltres no pararem fins que hagi caigut damunt de aquests cacics tot el pes de la llei y la bona gent d'Odena estigui definitivament deslliurada de les seves arbitrarietats y infamies.

No us feu ilusions

Els companys de «La Veu de Catalunya», pera'ls quals nosaltres som, immerescudament, una obsessió, han deixat anar per entremitg dels seus comentaris post-electorals una frase que volem recullir, a fi de que no's fassin ilusions enganyoses.

Coincidint amb lo que ha dit un libel tan abundós de mangra com escás de decencia, els companys de «La Veu» insinuen que EL POBLE CATALÀ callará perpetuament, per raons que, segons diuen, ja són públiques.

No, bons amics, no. Fareu bé de no creure tals falornies. El nostre diari seguirá parlant. El nostre diari continuará defensant en la nostra llengua amada les causes de Catalunya y de la República.

Bons amics, us podem donar excelents noves de la salut nostra. No us en preocupeu. Estigueu tranquils...

Dintre de la coalició de dretes hi havia un ministerial

Alguns confrares duien anit un telegrama de Madrid, concebut en els següents termes:

«El Gobierno que, como dijimos ayer, se encuentra satisfecho, hace notar que respecto de Barcelona hácense cálculos comparativos con las elecciones de 1909 y se hacía notar que los CANDIDATOS LIBERALES SEÑORES FAURA Y GRAÑE han obtenido lucidas votaciones, perdiendo la elección por 60 y 200 votos.

Esto se interpreta como demostración de que los elementos liberales consiguen romper el hielo en la ciudad condal y constituir en ella importante núcleo político.»

Quan vam haver llegit aquest telegrama, varem quedar com veient visions. El senyor Faura lliberal? ens preguntavem. Un representant d'un Govern que's titula lliberal y demócrata formant part d'una coalició de dretes? La Lliga Regionalista del brasset del partit autor de la llei de Jurisdiccions, del reial decret sobre Notaries, etc., etc.?

Ens creguerem ben bé que's tractava d'un malentés dels corresponsals que tenen a Madrid els confrares esmentats, y per això decidirem sortir de dubtes, a qual efecte varem llegir anit davant del governador civil el transcrit telegrama, pera que'ns digués alguna cosa. Y heusaquí lo que'ns contestá el senyor Portela, textualment:

—EL SR. FAURA ERA LLIBERAL; UNS DIES ABANS DE LES ELECCIONS VA VENIRME A VISITAR Y ME FEU MANIFESTACIONS D'ADHESIO A LES IDEES Y A LA POLITICA DEL GOVERN.

Davant d'aquesta contesta del senyor Portela, clara, categórica, «ahora lo comprendo todo», ens diguerem.

Aleshores comprenguerem l'interés del senor Bravo Portillo, delegat de policia del districte de les Dressanes, el qual convocá, com diguerem fa alguns dies, a una reunió d'industrials del susdit districte, recomenantlos la candidatura del senyor Faura, malgrat tot lo que en contra de les nostres afirmacions diguessin l'interessat y «El Correo Catalán», aquest en la forma pinxesca en ell peculiar...

També varem compendre l'interés del senyor Faura en negar la seva veritable significació política, contra unes afirmacions que respecte d'ella feu «El Diluvio» y que ara han estat confirmades. Está clar! Com que si s'hagués dit clarament, noblement, que en la titulada candidatura barcelonina hi figurava també un «soi-disant» demócrata y representant del Govern, molts clericals y molta de la Lliga s'haurien abstingut de votarla!...

Peró ara ja no's pot amagar més la veritat. Y la veritat es aquesta: QUE'L SENYOR FAURA ERA Y ES CANALEJISTA (perqué suposem que aquest senyor no cambiará d'idees com de camisa) y que EN LA CANDIDATURA BARCELONINA HI HAVIA UN ELEMENT DEL GOVERN.

Qué hi diran an això els nacionalistes que encara segueixen a la Lliga?

Els carlins

Ja han triomfat dos carlins. Pels vots dels regionalistes, pels dels alfonsins, com sigui, però han triomfat. Feia vinticinc anys que cap carlí havia representat a cap tros de la ciutat nostra. La Lliga ha tingut l'honor de que semblant vergonya política se consumés. Bé es veritat que la Lliga, fòra de les violencies de carrer, té, avui per avui, la mateixa sentimentalitat dels carlins. En el fons la Lliga, per persistencia en la seva actitut antirepublicana, ha caigut en un tan intens reaccionarisme, com el dels tradicionalistes. La Lliga ja no es conservadora, sinó reaccionaria. No la separa del partit jaumista altra cosa que'l seu fervor per la monarquia regnant. En el Consistori no tindran de fer grans esforsos pera votar junt amb els carlins en les qüestions polítiques.

Però aquests, la nit mateixa del diumenge, ja anunciaven la seva actitut en el Municipi. La Lliga deu tenirse per advertida: Quan va arribar al Centre Tradicionalista el candidat triomfant Condeminas, els seus correligionaris l'obligaren a parlar, dient lo següent, que copiem del periodiquet del seu partit:

«Los tradicionalistas, al ir al Ayuntamiento de Barcelona por primera vez, vamos allí con bandera desplegada, con la bandera de las patrias tradicionales, con la ban-

Resultat per districtes

DISTRICTES	CANDIDATS	VOTS
PRIMER	F. Alaman y Carví (esquerra)	1,086
	Josep Oliveras y Farreras (dreta)	820
	Anastasi Ballester Mínguez (radical)	1,177
	Casimir Fabra Llobera (radical)	1,253
SEGON	Josep Quer y Clapés (esquerra)	1,941
	Pere Muntañola y Carné (dreta)	3,080
	Angel Muñoz Monleón (radical)	2,315
	Salvador Casadesús (republicá independent)	000
TERCER	Joan Vidal y Valls (esquerra)	1,792
	Raimond de Abadal y Calderó (dreta)	3,796
	Jesús Condomines y Castañeda (dreta)	3,455
	Alfons Puig Batlle (radical)	1,076
	Miquel Munné Ráfols (radical)	1,074
QUART	Oriol Martorell Puig (esquerra)	2,254
	Francisco Ripoll y Fortuño (dreta)	4,158
	Martí Tomás Alayo (radical)	1,924
QUINT	B. Tona y Xiberta (esquerra)	1,967
	Enric Millan Masana (esqerra)	1,960
	Isidre Bastard y Valentí (dreta)	1,885
	Esteve Faura y Roca (dreta)	1,894
	Joan Pich Pon (radical)	2,452
	Eduard Ruiz Morales (radical)	2,376
	Joan Rafi (radical independent)	000
SISÈ	Josep Millet Pagés (esquerra)	3,181
	J. M. Mallafré y Tort (esquerra)	3,387
	Antoni Serra Furnells (esquerra)	3,405
	Manuel Garriga y Coll (dreta)	4,978
	Josep Nolla y Badia (dreta)	4,894
	Gaspar Rosés y Arús (dreta)	4,994
	Rafel Estela Tolsanas (radical)	3,315
	Antoni Oliveras Farré (radical)	3,337
	Joan de Cabirol y de Nadal (radical)	3,315
SETÈ	E. Batalla y Cumillera (esquerra)	4,091
	Josep Carcereny García (esquerra)	4,180
	Ramon Manaut Agustí (esquerra)	3,641
	Joan M. Roma y Comamala (dreta)	1,891
	Jaume Puigventós y Canonge (dreta)	1,872
	Josep Tomás y Boix (dreta)	1,861
	Jacinto Esteva Marata (radical)	4,117
	Josep Tarrés y Boada (radical)	3,729
	Josep Juncal y Berdulla (radical)	3,730
	Josep Grañé (independent)	000
VUITÈ	Martí Matons Bofill (esquerra)	2,509
	Ignasi Ribera y Rovira (esquerra)	2,443
	Ramon Pañella y Casals (dreta)	2,908
	Rafel Vallet y Sabater (dreta)	2,797
	Antoni Virgili Miquel (radical)	2,091
	Wenceslau Vila Pascual (radical)	2,068
	Josep Besteiro (radical independent)	000
NOVÈ	Manuel Serrat Puigbó (esquerra)	1,523
	T. Recoyo Barbadillo (esquerra)	1,381
	Pere Grau y Mauri (dreta)	1,810
	Ramon Riera y Guardiola (dreta)	1,834
	Ramon Font Garriga (radical)	1,577
	Lluís Massó Simó (radical)	1,531
	Salvador Anglada (republicá independent)	000
	Josep Tornabell (radical independent)	000
DESÈ	Lluís Estrada Bes (esquerra)	763
	Pere Borrás y Trinxant (dreta)	877
	Joan Arola Solé (radical)	943
	Joan G. Balagera Rojo (radical)	1,037
	Tomás Borrull (republicá independent)	631

Básculas-Caixes
Pibernat pera Cabals
Avinyó, 8-10

dera del Catolicismo, porque ante todo y sobre todo somos defensores de la Cruz.

Si se nos obliga á hacer política la haremos siempre en el sentido indicado, esto es, política genuinamente tradicional.

Mas si la fuerza brutal del número quiere atropellarnos y amordazarnos, entonces sabremos apelar á vosotros para que nos defendáis.»

Aquests senyors recobren, doncs, la seva independencia, la seva virulencia, a l'entrar al Municipi, sense tenir en compte diplomacies ni ma'isacions que imposen les coalicions electorals. Abans que tot, són catòlics... Ens sembla que en Cambó tindrá de tornar a parlar d'estridencies, aquesta vegada, clericals y anticatalanistes, si el catalanisme va contra les sotanes.

La caritat radical

«El Progreso» va anunciar que's donarien uns anomenats «bonos de caritat» an aquells dèu electors que fossin els primers en votar en els seus colegis respectius. Un esqué electoral, indigne de republicans; una altra manera de treure profit de la miseria.

Però un bon ciutadà nomenat Rafel de Gonzàlez, té la paciencia d'esperarse desde les sis del matí a la porta del seu colegi. Es el primer en votar, naturalment; empró els radicals s'enteren de que no vota'ls seus candidats y li neguen el «bono de caritat», amb el qual confiava la seva pobresa. No era d'ells, no tenia dret a la caritat, no anava pera la seva pobresa la paraula donada pels lerrouxistes.

Aquest elector va votar en la secció 13, del districte VIII.

Del Districte VI

Amb la natural sorpresa hem vist en «El Progreso» que donava com a triomfant al candidat lerrouxista don Joan de Cabirol, per 6 vots de més damunt del nostre candidat don Anton Serra.

Això ha d'esser forsosament degut a un error de suma, molt explicable si se té en compte l'excitació nerviosa amb que's fan els recomptes definitius a última hora del dia de les eleccions.

De les nostres xifres, degudament basades en actes y certificats, resulta que'l senyor Serra porta 80 vots de ventatja al senyor Cabirol. Además, per si s'hagués sofert algun error en les nostres oficines, hem anat a preguntar quin era'l resultat oficial a la Junta provincial del Cens y ens han confirmat que sortia triomfant el senyor Serra, tal com resultava de les nostres xifres.

A les comarques

El més fort partit català

Les eleccions municipals del passat diumenge han posat altra vegada de manifest, amb la forsa de les xifres, que l'Esquerra catalana es el partit més nombrós de Catalunya. El mateix fet quedá ja provat en les eleccions llegislatives y provincials.

Se pot dir que l'Unió Federal domina en les ciutats catalanes. En la majoria d'aquestes obtingué'l diumenge victories completes y sorolloses. Allí ont no ha conquistat el govern del municipi, ha tingut votacions nodrides y ha guanyat un nombre important de llocs.

Una cosa igual ha passat en les principals viles de la nostra terra. Així tenim que en la major part de les poblacions més importants de Catalunya, les nostres idees y el nostre partit hi tenen inexpugnables baluarts. La flor de l'opinió catalana está amb nosaltres. Els catalans són, ara com sempre, adoradors de la Patria y de la Llibertat.

A Tarragona

El resultat dels escrutinis, fou el que segueix:

Districte primer:

Martorell, de la candidatura popular, 221 vots; Palomares, lerrouxista, 191; Lliteros, popular, 169. Surten els dos primers.

Districte segon:

Montanés, popular, 256; Robert Guasch, id., 259; Montserrat, id., 242; Balart, id., 238; Zaragoza, Conjunció republicana-socialista, 134; Oliva, id., 133; Masip, id., 130. Surten els quatre primers.

Districte tercer:

Solé Granell, popular, 191; Bru, Conjunció, 23. Elegit el primer.

Districte quart:

Sabaté, lliberal den Cañellas, 225; Massó, popular, 197; Bonet, id., 167; Babot, Conjunció, 126; Loperena, radical, 78. Resulten els dos primers elegits.

Districte quint:

Soler, popular, 211; Curull, id., 193; Eduard Oliva, Conjunció, 187; Escandell, popular, 183; Huguet, Conjunció, 138. Queden elegits els tres primers.

Districte sisé:

Nin, Conjunció, 231; Prat, conservador, 378; Soler, popular, 194. Els dos primers surten.

El resum d'elegits es: 9 de la candidatura popular, 2 de la Conjunció republicana-socialista, 1 lliberal den Cañellas, 1 conservador y 1 lerrouxista.

La candidatura popular ha perdut casi tots els copos que intentava. Ha aplegat, en suma, 1,900 vots contra 1,476 que n'han obtingut les altres juntes.

A Sant Joan Despí

En les eleccions verificades en aquesta població sortiren elegits:

Joan Dot y Carrera y Pau Camprubí Vallhonrat, de l'U. F. N. R.; Joan Duran Cardona, independent; Anton Rovira Estruch, lliberal, y Antoni Rovira y Negrel, regionalista.

A Esparraguerra

Han tingut lloc amb molta indiferencia les eleccions en aquesta població.

Han quedat elegits:

Jaume Duran, Tomás Cabeza, Lisard Vidal, Joan Romagosa, Salvador Duran y Lluis Ventura.

No més ha sortit un radical.

A Camprodon

Han guanyat els senyors Josep Badia, Camil Güell y Francisco Suriñach, demócrates, y Sever Bernadas, republicá.

A Sant Feliu de Llobregat

Heusaquí detallats els resultats de les eleccins del diumenge:

Districte primer:

Jaume Albaroda, federal nacionalista, 216 vots; Jaume Molá, id., 214; Josep Vidal, caciquista, 120; Miquel Ruiz, id., 98; Francesc Amigó, lerrouxista, 48.

Districte segon:

Jaume Cortés, federal nacionalista, 147 vots; Jaume Sans, caciquista, 100; Ramon Roca, lerrouxista, 55.

A Berga

La candidatura popular democrática ha obtingut un colossal triomf sobre la coalició carlista caciquista, malgrat haver remogut cel y terra.

Han sortit triomfants Anton Puig y Puig, Joaquim Serra y Huch, nacionalistes republicans; Enric Puig y Figa, Lluis Rosal, carlins; Antoni Mas Farrás, Josep Cunill y Josep Boixadera, independents.

Hi ha gran entusiasme entre l'element obrer per l'èxit dels seus esforsos.

A Pineda

En aquesta hermosa vila llevantina han obtingut una victoria grossa els valiosos elements catalanistes que s'hi apleguen:

Han resultat elegits els nostres amics don Manuel Serra y Moret, don Francisco Aragonés y Comas y don Joan Comes y Buch, per una majoria gran, quedant els caciquistes foragitats d'aquell Ajuntament.

A Llansà

Han resultat elegits els ciutadans que segueixen:

Pere Calsina Balló, federal nacionalista; Jaume Barris Purcallas, id.; Benet Heras Cortada, id.; Joan Imbert Riera, id., y Plácid Roig, radical.

El poble llansanenc ha manifestat un cop més lo molt que estima les idees autonomistes y federals.

A Sallent

Ha triomfat en tota la línia, per majories, la candidatura del Centre de la Unió Autonomista Republicana contra la candidatura radical y la del Foment Catalá.

La victoria ha sigut completa.

A Sitges

Les eleccions en aquesta vila, a pesar de lo renyidíssimes que resultaren, pendrengué part en la lluita el 87 y mitg per 100 del cens, apart dels incidents naturals, transcorregueren amb la major tranquilitat, donant el cos electoral proves de sensatesa y cordura.

El resultat de l'escrutini fou el que segueix:

Districte primer. — Querol, d'Acció administrativa, 252 vots; Selva, d'Acció administrativa, 251; Duran, socialista, 179; Soler, caciquista, 178.

Resulten elegits els tres primers.

Districte segon. — Carbonell, d'Acció administrativa, 296 vots; Parera, d'Acció administrativa, 292; Juliá, caciquista, 207; Bertran, caciquista, 206.

Resulten elegits els tres primers.

A Arbós del Penadès

El resultat de les eleccions en aquesta vila ha sigut la derrota completa dels lerrouxistes, doncs no obstant dels escándols menasses y coaccions de tota classe, s'ha obtingut el copo en el primer districte y una majoria immensa en el segon, que pel número de vots podia ben bé determinar el copo si s'hagués intentat, havent resultat elegits regidors: don Joan Vivas, regionalista; don Jaume Urpí Casanyas, autonomista; don Josep Farré y Casas, republicá nacionalista, y per minoria don Ramón Roig Ribé, lerrouxista.

Datos oficials rebuts fins anit al Govern civil

San Martí de Sasgaiolas, tres independents.

San Climent de Llobregat, quatre lliberals.

Gavá, dos regionalistes y dos republicans.

San Esteban de Sasroviras, dos lliberals, un conservador y un republicá.

Premiá de Mar, dos republicans, dos lliberals y un republicá dissident.

Masquefa, dos republicans, un catalanista y un independent.

Gelida, quatre adictes.

San Ginés de Vilassar, quatre adictes.

Molins de Rei, dos republicans y tres regionalistes.

Esplugues, quatre independents.

Canet, un adicte, quatre regionalistes y un radical.

Sampedor, tres adictes, un conservador y un catòlic.

San Vicens de Torelló, un independent, dos regionalistes y un carlí.

Prats de Rei, cinc adictes.

La Baells, tres independents.

Cardona, cinc adictes.

San Pere de Ribes, dos adictes, un republicá y dos regionalistes.

Arenys de Munt, dos adictes, un conservador, un independent y un republicá.

Llerona, cinc independents.

Bruc, un independent y quatre regionalistes.

Granollers, tres adictes, dos conservadors y un republicá.

Puigcerdá, dos conservadors y tres regionalistes.

Malgrat, tres adictes, un republicá y un regionalista.

Pallejá, cinc adictes.

Papiol, un republicá.

San Cugat Sagarriga, quatre republicans.

Sant Antoni Vilal, un independent y tres republicans.

San Climent de Lloberas, quatre adictes, dos republicans y dos regionalistes.

Masquefa, un independent, dos republicans y un regionalista.

Masnou, un independent.

Caldes d'Estruch, un adicte y tres independents.

Cavera Mataró, dos adictes.

El total de datos oficials rebuts corresponen a 66 pobles de la provincia, en els quals han sortit 123 adictes, 17 conservadors, 67 independents, 64 regionalistes, 11 carlins, 19 radicals, 17 nacionalistes, 8 dretes y 2 católics.

S'han elegit per l'article 29, de qual elecció donavem ja datos, 650 regidors.

Les noves de la provincia acusen tranquilitat.

Com se veu, en aquests datos oficials hi ha forses «adictos». Peró «adictos» a qué? — preguntárem nosaltres al governador. — Perqué de molts pobles sabem — y així ho diuen nostres corresponsals particulars — que els que han sortit són adictes... a la República, a Catalunya, a don Jaume, an en Lerroux..., a tothom menys al Govern, que an aquí, en aquesta terra nostra, hi té molts pocs adictes, senyor Portela. Oh, la veritat oficial! Se veu que'l senyor Portela continúa fent mérits pera guanyarse la cartera de ministre. No deu considerar suficients els que va fer quan l'intent de vaga general del mes de setembre passat, descobrint «terribles» complots y «foribonds» revolucionaris...

Notes polítiques

Homenatge en projecte

Alguns valiosos elements del districte sé preparen un homenatge als candidats que lluitaren en les passades eleccions, senyors Batalla y Manaut.

La Junta Municipal

Demá, tercer dimecres del mes, se reunirá en el C. N. R. del carrer de Pelai la Junta Municipal de l'U. F. N. R.

Societat Astronómica de Barcelona

Assamblea general extraordinaria

La Societat Astronómica de Barcelona va celebrar els dies 4 y 8 d'aquest mes una Assamblea general extraordinaria en el saló doctoral de la Universitat, baix la presidencia del doctor Fontseré, qual acte va assolir solemnitat per tractarse de la espléndida deixa que ha fet a la Societat el soci fundador en Rafel Patxot y Jubert, regalant a la mateixa l'observatori astronómic complet que posseeix dit senyor a Sant Feliu de Guixols.

Davant de nombrosa y distingida concurrencia el president obrí la sessió comunicant oficialment a la Societat aquest aconteixement que tant haurá d'influir en el progrés de la ciencia astronómica a Catalunya. El secretari va llegir una expressiva carta del generós benfactor comunicant sa resolució a la Societat, document que fou rebut amb expressives mostres d'agraiment y entusiasme per part de tots els reunits. Tot seguit el tresorer feu ús de la paraula explicant detalls del viatge que va efectuar a Sant Feliu una representació de la Societat composta pels senyors Font y Torné, Raurich y Juillard, a l'objecte d'estudiar la manera de transportar l'observatori a Barcelona, gestió que fou aprovada per l'Assamblea. El doctor Font va exposar el resultat d'aquesta visita que causá l'admiració dels expedicionaris per l'excelent estat en que's troba aquell instrumental, el qual ha vingut essent sempre objecte d'exquisits cuidados, de manera que la Societat se trobará en situació d'empendre seriosos treballs d'investigació tan bon punt quedi instalat l'observatori a Barcelona. Acte seguit foren projectades amb la llinterna nombroses vistes de l'Observatori, de conjunt y de detall, que varen permetre als reunits formar concepte de la importancia de aquest donatiu, compost principalment per una equatorial doble, visual y fotográfic, de obertura 8 pulgades y mitja, al que acompanyen tots els corresponents accessoris, entre ells un espectroscop de protuberancies, un micrómetre, péndola sideral, teodolit gran model, etc.

L'Assamblea acordá per unanimitat significar al senyor Patxot la immensa gratitut que li deu la Societat per tan alt acte d'altruisme, que afortunadament ve a resoldre de cop y espontaniament un dels grans ideals que inspiraren la fundació d'aquesta primera Societat astronómica, això es, la creació d'un gran observatori ont els associats puguin efectuar llurs estudis y observacions.

L'Assamblea prengué l'acord de concedir al president un ample vot de confiansa pera gestionar la manera d'instalar l'Observatori a Barcelona, així com exhibir el gran equatorial Patxot a la «Exposició general d'estudis llunars» que la Societat celebrará a la Universitat de Barcelona en la primavera de 1912.

Després tingué lloc l'acostumada reunió mensual, presentantse'ls següents treballs científics rebuts:

Comunicacions de l'Observatori de Madrid y de don G. Hauet, de París, sobre les cometes de Kiess y de Brooks; de don M. Uribe, de México, sobre'l darrer eclipse solar; de don G. Porthouse, de Manchester, sobre els cráters llunars Messier amb projeccions que foren ampliades pel doctor Font mitrís; de don J. Estadella, de Girona, sobre'l jansant fotografies de l'Observatori de Paxoc de retrocés, y finalment, se projectaren vistes variades de Mars y Saturn obtingudes per don S. Raurich y don D. Renart, així com una serie representant el telescopi reflector del delegat a Manchester, senyor Porthouse.

*

El dia 9 del corrent va tenir lloc la inauguració del curs complet d'astronomia elemental organisat per la Societat Astronómica de Barcelona. Davant de nombrosa concurrencia en la que hi havia bon nombre de distingits professors, el doctor Jardí, després d'efectuar un breu repás de les lissons del curs anterior, va iniciar la seva tasca explicant el moviment diurn que's revela pel desplassament de les estrelles uniformement, descrivint a l'esfera celeste círcols paralels. Explicá després el modo d'establir les coordenades pera fixar les posicions partint del antre ample de les cúpules, avui transformades en eixs óptics que permeten arribar a un alt grau de precisió. Després d'explicar les coordenades elementals, el doctor Jardí va exposar diversos exemples gráfics mitjansant la presentació d'un teodolite, experiments práctics que foren completats amb ajuda de l'esfera celeste giratoria que la Societat acaba d'adquirir pera les lissons d'aquest curs. Finalment va explicar el concepte de les mides diámetres angulars aplicats a l'esfera celeste.

La propera llissó tindrá lloc dijous vinent.

CONFERENCIES

A l'A. E. P. s'hi donaran aquest curs, les següents conferencies de Medecina Social:

Doctor Jaume Aguadé: «Els nens retardats».

Doctor Lluis Comenge: «Consideracions sobre la geografia histórica de la pesta gangètica».

Doctor Josep Falp y Plana: «Règim natural».

Doctor Miquel A. Fargas: «La blenorragia com un perill social».

Doctor Pere Farreras: «La peste bubònica en els darrers anys».

Doctor Manuel Hernàndez Luna: «Educació en higiene social y sexual».

Doctor August Pi y Suñer: «El parasitisme y la malaltia».

Doctor Jaume Queraltó: «La medecina y la Societat».

Doctor Rafel Rodríguez Mèndez: «L'alcoolisme desde'l punt de vista higiènic».

Doctor Ramón Turró: «Defenses individuals contra'l còlera».

Doctor Ignasi Valentí y Vivó: «Malalties colectives evitables: Tòxiques, endògenes y exògenes».

Doctor Pelai Vilanova: «La sífilis desde'l punt de vista social».

INFORMACIO DE BARCELONA

OBITUARI.—Ahir morí don Marian Estrada y Vidal. Un vuid pera la familia y una perdua ben sentida pels demés que al recordarlo anyoraran en ell una cordialitat de carácter y una bonhomia extraordinaries. Als que'l ploren y als que'l recorden endressem nostre pregon condol.

El divendres a la nit tindrá lloc en el Teatre Soriano l'estrena a Barcelona de la preciosa opereta en tres actes de l'insigne Leo Fall, «La niña de las muñecas», de gran èxit en el Teatre Eslava de Madrid, arreglada a l'escena espanyola per en J. Juan Cadenas y mestre Lleó, havent, els senyors Brunet y Pous, pintat tres magnífiques decoracions.

L'obra será presentada a tot luxe, per l'Empresa, que no ha reparat en gastos.

—CAMISERIA SANS, BOQUERIA, 12. Especialitat en camises a mida.

Visitaren ahir al governador els senyors Gasó y Martí, pera parlar d'assumptes de la Cambra de Proprietat y el Municipi, el regidor senyor Monegal pera parlar de les gestions que sobre assumptes municipals porta e terme a Madrid, el diputat a Corts senyor Garriga y Massó, el senyor Nidal y Ribas, Forgas, el visconsul dels E. U., que ha sigut traslladat a Zuric, y el senyor Tort y Martorell.

Una comissió d'obrers ebanistes va visitar al governador pera demanar'i permís de celebrar una reunió pera que la comissió de vaga pugui pactar amb els patrons les condicions de solució.

Pera omplir la vacant de don Josep Armenteras de vocal de la Secció de Comers de la Cambra de Barcelona, se convoca la dita secció pera dissabte, dia 25 del corrent, a dos quarts de quatre de la tarde.

La Societat de Cambrers «L'Aliansa» celebrará reunió general de la Secció d'Hotel Restaurant, avui, a les onze de la nit.

Havent rebut l'Unió de Productors d'Espanya pera el Foment de l'Exportació, encárreg de gestionar ofertes pera mil caixes de llimones y dues importants partides de arrós, pera Constantinobla, avisa als comerciants y culliters pera que passin sos ofertes a don J. Fernández Guillamet (Poste Allemand. Pera, Boite núm. 49), Constantinobla, delegat de la Corporació a Turquia, a la major brevetat, entenentse que'ls pagaments se efectuaran al comptat o contra coneixement.

Són interessantíssimes les reformes introduides en la publicació del notable setmanari madrileny «Nuevo Mundo» que concedeix a la part literaria tanta cura y importancia com a l'informació gráfica que'l posa al nivell dels millors periódics informatius del món. Escriptors de la talla dels Valle-Inclán, Martínez Sierra, Benavente, Cavia, Maeztu, Villart, etc. colaboren assíduament en la part literaria de la publicació fent d'aquesta una bella mostra de lo que es l'intelectualitat castellana.

El nombre que's posará a la venda demá, dimecres, porta a més de notabilíssims gravats, les firmes de «Andrenio», Benavente, Ramir de Maeztu, Marian de Cavia, Emili H. del Villar y Eduard Aldecoa.

L'«Ilustració Catalana» cada dia va fent més atractives les seves informacions gráfiques, en les que hi barreja l'art en totes ses manifestacions, amb l'obra social educadora y mercantil del nostre poble d la que són bella mostra les cantines escolars y ómnibus, les exposicions de flors y sports, els tributs als morts ilustres y les assamblees.

El text, firmat per reputats escriptors honra de la nostra terra, es ben digne de l'acceptació que troba per tot Catalunya.

—«Vitaliòn» la sang pura y rica.

Folletó d'EL POBLE CATALA

CRONICA DE TEATRES

PRINCIPAL: Magda, d'Herman Sudermann, traducció catalana de J. M. Jordà

«Magda» es una de les obres dramátiques ont més clarament se mostra cóm a travers de l'evolució de l'art escénic va operantse un moviment en les idees y en el gust del públic. Quan una obra ha obtingut un éxit sorollós, quan ha estat discutida, enaltida pels més entusiastes y llensada al fang de la lluita d'opinions sectaries, polítiques, socials o religioses, com els primers drames de Ibsen y les darreres produccions de Hauptmann sobre'ls baixos fondos de la vida social berlinesa; quan una obra ha aixecat a l'extranger un viu afany d'esser coneguda y es traduida a les llengues que l'incorporen a cada civilisació—británica o sudamericana, eslava o espanyola—; quan arriba per un motiu o altre a ferse «mondial», té'l valor de servir de terme de comparació pera jutjar de'l cambi sofert per les nostres idees en un determinat període, d'anys o de sigles, y es una fita més en el camí de l'historia humana, de la veritable historia que lo mateix se composa de combats navals com de la secció de gazetilles de qualsevol diari, de discursos célebres com de les creacions famoses d'una actriu, de tractats diplomátics, com de suicidis, assassinats, manifestacions públiques o estrenes teatrals. En aquesta historia amplíssima, complexa, impossible encara de ferse o millor dit de transformarse en página de llibre, y en la qual intervé cada home, les estrenes en els teatres de les ciutats grans o petites tenen una trascendencia que al primer cop d'ull no s'endevina. La sort d'una obra a l'esser estrenada pot donar la pauta de la situació en que's troba un públic, la mida de la seva cultura, el nivell de la seva latitut dintre l'espai de les idees. Una ciutat ont sols fos possible representarshi vells melodrames ens faria conéixer sense esfors la simple psicologia dels seus habitadors; y aquella altra ont fossin fruides sincerament pel poble la «Ifigenia» de Goethe o bé'l «Poil de Carotte» de Jules Reivard, ens faria admiradors y envejosos. Perqué a la nostra Barcelona patim del mal dels termes mitjos forsats. El nostre públic no gosa protestar de Tristan Bernard com gosá ferho amb Bernat Shaw, que depassava la línia dels seus respectes, peró troba molt entretinguda la més ínfima de les produccions den Ramos Carrión o den Vital Aza, encara que estigui traduida al catalá—directament de l'alemany—per algun autor de «menor cuantía». A Barcelona ont no sigueren un aconteixement «Les alegres comares de Windsor», hi hagué qui s'interessá per veure com la Xirgu faria la dama de les camelies.

Per això encara ens ha de semblar la traducció de «Magda», un mal menor perqué l'éxit immens de l'obra de Sudermann y l'haverla aplaudida frenéticament quan les artistes italianes, sobre tot la Mariani, la duien de repertori, donen a la versió catalana una actualitat que d'altra manera no tindria. Fa deu anys, y menys encara, que «Magda» era tinguda per «obra atrevida». Y ja sabem lo que significava això pera la generació de llavores posseida d'una aguda febre de trascendentalisme, de posa séria y plena de gravetat sota la ridícola máscara del modernisme, generació que era formada per conceptes y falsos criteris més aviat que per sos entusiastes, generació de la qual gairebé tots hem format part o si no n'hem rebut les darreres espurnes en l'adolescencia literaria, que es la més insoportable de les adolescencies. «Magda», l'obra ont es exaltada la dona que vol esser lliure, que fuig de les rutines de la llar paterna, que feu camí «cap a la Vida» y que, després dels seus éxits de «prima-donna» retorna per curiositat y anyoransa a la petita ciutat ont quedá son pare y sa germana; ont l'habilitat del comediógraf no arriba a distreure de l'enorme artifici dels carácters; ont els diálegs no són més que un ressó continuat d'una paret vuida; ont a manca d'expressió de sentiments hi ha una abundosa exuberancia de frases d'efecte y de petits y grossos trucs teatrals; «Magda», una de les obres que d'una manera més sorollosa ha triomfat en els escenaris de Europa per obra y gracia d'actors y actrius de facultats extraordinaries—en Novelli, en Paladini, la Sarah Bernhardt, la Mariani...—ens produeix ara una sensació de vuidor, d'artificiositat, de «métier», que sols podem veure en l'autor un Sardou, corretgit y millorat si se vol, peró sardouesc a la fi.

*

Admirablement, la Marguerida Xirgu, en la seva interpretació de «Magda». Per ella sola hem d'agrair an en Jordá la traducció. Per ella, y pels altres interpretadors, el públic hauria d'omplir cada nit el teatre, perqué'l públic veuria una «Magda» apassionada, vigorosa peró també plena de totes les penombres de suavitat y d'ironia amarga, quan troba a sa germana tan crescuda, voltada dels mateixos nobles y de totes les mateixes coses que ella va deixar; quan, son esperit lliure, ple de caires—que la lluita per la vida li ha produit—s'ofega en els vells y eterns prejudicis de la societat y de les costums y creencies que són venerades per son pare. Els avensos de la Xirgu són, en aquesta obra, avensos en l'art de l'actitut, en l'art del moviment que es en ella espontani y d'una femenina gracia nascuda del sentiment més aviat que de l'estudi. També en Giménez se'ns mostra aquell artista d'altre temps, de temperament apte a l'interpretació del teatre modern. En son paper de pare, de vell coronel atacat de feridura, fanátic del seu honor, hi encaixen ses condicions d'actor realista; es, la seva, una interpretació intensa, de les que concentren l'atenció del públic. La Morera y en Nolla, en sos papers, donen la mateixa sensació ferma de realisme.

ROMEA: Estrena de Cuento de Abril, de don Ramon del Valle-Inclán

Després de consagrar una setmana a les representacions tradicionals de «Don Juan Tenorio», en Ricard Calvo ha posat en escena aquesta obra de l'extraordinari autor de «Voces de gesta», pera que'l contrast fos més viu y trobessim en les dues obres el relleu barbre de la llum y de l'ombra sense cap tranzició, sense mitja-tinta ni penombra. En Valle Inclán es un clássic que admira l'ánima romántica de les velles edats, de les mateixes edats que en Zorrilla havia volgut sospendre ab son estre de romántic; peró en ell la visió es tan oposada que les obres respectives són com dues línies divergentes nascudes d'un mateix centre: exaltació de l'Edat Mitjana. L'un, admira les gestes de la vella ánima espanyola, católica y cavalleresca, amb el mateix posat que Juli II papa sabia contemplar les obres mestres de l'estatuaria clássica, mentres que l'altre es un fervent, un creient veritable y ple d'ingenuitat que sols amb abundosa expansió lírica, amb intenció o inconscientment ha fet seguir una bella mostra de teatre en vers, romántic perqué sí, d'un altre exemple de teatre en vers, romántic per raó d'un efecte cercat. Y l'efecte que en Valle Inclán volia trobar en «Cuento de Abril» era un efecte de contrast, de diversitat ben visible entre'ls dos personatges de l'obra, l'Infant de Castella y la Princesa d'Imberal, que són l'eix doble de l'acció. D'altra manera potser no hauria pogut donar un interés dramátic an aquestes tres escenes, l'argument de les quals té la senzillesa d'un d'aquells «Misteris» que's representaven en les iglesies, peró que reveen l'habilitat cisselladora de l'autor que a vegades disposa les paraules com les pesses d'un mosaic y a vegades sembla fer saltar els versos en una «revolada» d'inspiració. «Cuento de Abril» té així un valor molt divers segons sigui considerada en un aspecte literari o desde un punt de vista de la técnica dramática. Com obra literaria es de lo més bell que la ploma feconda den Valle Inclán ha produit. Com a obra escénica, está mancada de la naturalitat de moviment, manca que sol trobarse en les obres dels que imaginen més que no observen. Peró aquest defecte, previst potser pel mateix autor, queda amminorat per la senzillesa de l'acció y la plasticitat de decoracions y robes amb que pot esser presentada l'obra. Y en aquest punt, mereix elogi l'empresa del Romea per l'esplendidesa de presentació de «Cuento de Abril».

*

Un jardí de Provensa es el marc de la primera escena. En els dominis de la Princesa d'Imberal ha d'arribar un Infant de Castella que sentint lloada la seva bellesa per un trovador, se'n ha sentit enamorat y ve a cercarla. El poeta que lluny de sa patria lloava a sa senyora, per ella ha perdut la llibertat del cor. Ell, el trovaire Pere de Vidal, que havia fet somiar amb ses cansons d'amor els ulls de les princeses y dames de les corts de Provensa, escolta ara les paraules enganyoses d'una dama disfressada de gitana que ofereix dir per ell

«La palabra del ajonjolí
que abate los muros
y es más fuerte que todos los conjuros
y que el Diablo pata de cabra...»

Esfullará la gitana una rosa a l'ombra ont ha d'assèures la Princesa, y per l'encís de la paraula quedará adormida. Quan la Princesa arriba demana a son trovaire composi la cansó amb que han de rebre ses dames a l'Infant que arribará. Es un bell diáleg entre'l trovaire y la Princesa. Després mentres ell guaita la llunyania per si pot ovirar el seguici de l'Infant, ella, coneixedora de l'enguny que volen fer ses dames al trovaire, fingeix dormirse a l'ombra ont la rosa ha sigut esfullada. Pere de Vidal, creient que l'encís ha produit l'efecte, s'inclina sobre la boca desclosa de la dormenta y la besa. Y per sa gosadia es allunyat pera sempre de la cort d'Imberal.

L'escena seguna ja no té l'imprecisió de llenguatge y la vaguetat d'imatges de la primera. La parla castellana es concentrada y ruda en llavis de l'Infant, arribat a Provensa. L'autor en una acotació ne fa una rápida y vigorosa descripció: «de ojos profundos y barbas monjiles, trae el manto revuelto al brazo y un venablo en la diestra». La Princesa d'Imberal ha disposat pera festejar sa vinguda les festes de poesia y d'enginy que l'Infant no pot entendre. Sols la cassa, li plau. Y en el repós d'una cassera en un clar de la montanya, cercat de roures, se desenrotlla l'acció de la segona escena. L'Infant descriu les festes castellanes, peró l'instint de la rassa li diu que hi ha un abim entre ell y la princesa, una oposició que res podrá vencer.

«Nunca, princesa mía,
tú podrás comprender nuestra alegría,
serena, grave y fría...»

El trovaire, Pere de Vidal, els allunyará pera sempre. El trovaire, s'ha envoltat el cos d'una pell de llop pera que'ls gossos li duguin altra vegada com un trofeu de cassa als peus de la senyora. L'Infant conta a la Princesa com sos llebrells se llensaren sobre'l poeta que un dia encengué amb sos cants l'amor per ella, en el seu cor.

La Princesa sent náixer en ella l'esperit lliure de la Provensa pagana contra la rudesa y crueltat de l'Infant, d'ánima bárbara. Envía a cercar al seu trovaire ferit pels llebrells pera curarli ella mateixa les ferides y tornarli de bon grat aquell bes que en un moment d'ubriaguesa va pendre de sa boca. Una dama li conta cóm els cavallers castellans mormuren de que's juntin en les festes els humils y els nobles. En Valle Inclán en uns versos de forta plasticitat els descriu com

«... frailes, que en la celda hinojados
con las barbas de nieve sobre el santo misal
aun sienten en la carne abrirse los pecados
como ardientes panales, como flores del mal...»

L'Infant, vestit amb ses robes y armes, «dent, al caminar, un soroll de ferro que desfulla les roses dels rosers», ve a pendre comiat de la princesa abans d'entornársen a la seva Castella, perqué no pot sofrir que un trovaire sigui perdonat de la vilania de un bes. Pere de Vidal, amb les robes espellifades s'agenolla als peus de sa senyora la qual li retorna sa gracia. Quan va per retornarli el bes, l'Infant de Castella s'interposa, peró la Princesa d'Imberal li recorda com les costums de Provensa no són com les de la planura castellana...

«Eres como un guerrero bárbaro y desnudo
que no supiese más música
que el golpe de la maza en el escudo...»

En la tarde blava y serena l'Infant cavalca altra vegada amb sos ballesters cap a Castella, cap

«... á la tierra que engendró el acero
del corazón y de las armas del caballero.»

*

Sobre la justesa amb que en Valle Inclán combina'ls elements que formen la part sábia de la seva obra, hi ha molt que dir. Per exemple, se diu del sonet que arribá a Provensa desde la cort de Toscana, quan abans que fos generalisat a Italia, aquesta forma fou coneguda pels trovaires provensals, atribuintse l'invenció a Pierre des Vignes; y cuan s'ahdeix a l'emperador Paleólogo, el que aná a Italia a demanar auxili contra'ls mahometans, cau en una confusió cronológica lamentable. Són dos exemples, entre altres. Peró si bé fora desitjable que s'esmenessin aquests petits defectes que són núvols sobre l'inspiració del poeta, «Cuento de Abril» es una obra prou bella, de versificació vigorosa, d'un léxic de plasticitat admirable y un vivent simbolisme d'aquella irreductible diversitat entre l'ánima castellana, recloida y orgullosa de si mateixa, trágicament religiosa y guerrera, y l'ánima provensal, d'arrel pagana, que de la religió en feia un motiu més de poesia y de la guerra una forta escola de cavalleria, ont els nobles y els humils aprenien les lleis de les festes d'amor. En «Cuento de Abril» hi bateguen amb forsa igual aquestes dues ánimes, que en Valle Inclán fa ressonar com veus llunyanes en les tres escenes que ha volgut que fossin «rimadas en una manera extravagante».

ALEXANDRE PLANA

S. M. ALFONS XIII aprengué l'Anglés y Francés en The Berlitz School NOUS CURSOS 15 HORES DEMANAR PROSPECTES PELAI, 58

Ateneu Pi y Margall
DE LA BARCELONETA

Dispensari Mèdic
Públic Gratuit

Visita diaria de sis a set de la tarde

Dilluns y dimecres: doctor F. Moreu· malalties de la gorja, nas y orelles.

Dimars y divendres: doctor M. Farreras Munner; medecina y cirurgia.

Dijous y dissabtes: doctor Pere Fontana; malalties dels ulls.

Dijous y dissabtes: assistencia a parts y malalties propries dels mateixos, a càrreg de la cirurgiana donya Isabel Rabassa Boffil.

Han sigut aprovats per la comissió consistorial corresponent els comptes de medecines de beneficencia durant el darrer trimestre de 1910.

Importen 44,893'60 pessetes.

La Comissió d'Ensanxe autorisa l'instalació d'arcs voltáics als carrers de Aribau, entre Diputació y Consell de Cent, y entre Consell de Cent y Aragó; Provensa, entre passeig de Gracia y Claris; Sepúlveda, entre Muntaner y Casanova.

Els arbres d'aquest darrer tros, seran arrencats.

Per reial orde ha sigut desestimat el recurs del comte de Sant Joan de la Violada contra l'acord de l'Ajuntament contractant amb una empresa, per cinc anys, l'enquitranat de diverses vies de l'Ensanxe.

La dita reial orde disposa que segueixi l'expedient de mídació de les superficies del passeig de Gracia, encreuament amb la Granvia, que'l comte de Sant Joan reivindica com a propietat seva y en reclama indemnisació.

El dilluns prop-passat, convocats per la «Cámara de Vendedores», se reuniren bon nombre de venedors del mercat de Sant Josep, en son hostatge del carrer d'Aribau.

Oberta la sessió, el secretari manifestá que l'objecte de la convocatoria era degut a haverse enterat per un solt del periódic local «El Diluvio» de que l'Ajuntament tenia en projecte una reforma en el susdit mercat que presentava els aspects d'esser perniciosa als interessos dels venedors.

El vispresident feu ressenya dels passos encaminats a indagar la certesa d'aital solt, que doná per resultat el sapiguer que afirmativament existia tal propósit, peró que l'arquitecte municipal encara no havia fet cap plánol, si bé hi havia ordes pera que's fes.

Creu el susdit senyor que d'efectuarse les reformes tal com se projecten, constituirien l'anorreament dels drets creats per aquells que fa anys que són concessionaris d'un lloc, que'ls hi costá la corresponent subasta a l'instalarshi y han de satisfer el corresponent lloguer mensual, així com la contribució trimestrals y altres tributs.

Un venedor de peix se feu ressó d'un insistent rumor de que's concediran per beneplácit, sense anar a la subasta, els llocs sobrers de la peixeteria en construcció, y demaná a la «Cámara» que fassi gestions pera que no sia así, sinó per la correspondent subasta.

La Directiva manifestá que así ho procurará y posará tots els medis possibles pera que's fassi com es degut.

Se doná compte dels diversos treballs que ha realisat la «Cámara» en pro dels interessos perjudicats a tot venedor a l'objecte de que tenint present y exemple del passat, se tingui coratge y se previnguin pera l'avenir.

Un altre assistent pregunta si se sabia res en concret, referent als venedors traslladats del lloc ont s'está construint la peixeteria y allotjats, gran nombre d'ells, en llocs de menys concurrencia d'ont eren, preguntant si hi quedaven en aquests llocs efectius o provisionals.

Se li respongué que'l propri director del mercat, senyor Olivella, havia manifestat, referent an aquest assumpte, que sols hi eren provisionalment.

També's manifestá pel president que's procurará que en tota reforma que's fassi se manifesti, per part de l'Ajuntament, si en el pressupost hi va inclós l'enrajolat, pera estalviarse discusions després respecte qui deu pagarlo, y que seria convenient, ja que no's concebeix d'altra manera, que sempre que l'Ajuntament fassi una reforma de la falsó de la darrerament feta en la Boqueria, els pressupostos continguin tant l'entoldat com l'esfalfat.

Els alumnes d'enginyers industrials se declararen ahir en vaga pera protestar de l'informe del Consell d'Estat que concedeix atribucions d'enginyer civil als quefes y oficials de marina.

Amb aquest motiu s'han cursat els següents telegrames:

«President Consell Ministres. — Protestem enérgicament informe favorable Consell de Estat, concedint títuls d'enginyer a quefes y oficials armada en rams no militars. En reciprocitat, d'esser áixi, solicitem esser marins de reial orde. — Comissió.»

«Centro Ejército y Armada, Madrid. — Al dignissim cos armada apelen estudiants de enginyer industrial, soliciant no admetin de reial orde títuls d'enginyer, donc creiem ofén sa cavalerositat existint enginyers especials.»

Definitivament, el vinent diumenge, dia 19, a les quatre de la tarde, tindrá lloc en la espaiosa sala d'actes del C. A. de D. del C. y de l'I., la solemne festa del repart de premis als alumnes de l'Escola catalana «Mossén Cinto» y a les noies que formen part del Chor infantil «Mossén Cinto», corresponent al passat curs.

El Consel del F. A. C. prega a totes les entitats y personalitats que han ofert premis, els serveixen remetre com més aviat millor al local de l'escola.

L'Institut Homeopátic celebrará sessió aquesta nit, a les dou, disertant el doctor Peiró sobre'l tema «Orquitis y son tractament».

La Societat protectora dels animals y de los plantes de Catalunya, ha instalat el seu lloc social al carrer de Bonavista, número 10, principal, primera, ont podran dirigirse totes les persones que desitgin informarse dels fins de la Societat, formular denuncies o cambiar impressions per la major y més profitosa tasca que s'ha imposat aqueixa Corporació d'espandiment humanista y cultural.

La Societat «Unión del Ramo d'Ebanistería» ha rebut una comunicació de la casa Pere Reig y Fill en la qual se retracta de lo que firmá acceptant condicionalment les bases presentades per aquesta Societat als patrons, y no estimant aquesta procedent la seva conducta tota vegada que volien implantar es ahir dilluns, aquesta Societat ha obligat a dita raó social no poguer portar a efecte aquesta retractació fins al dia 27 del que som, ja que no ho feu en ocasió oportuna. Así es que seguexen treballant els ebanistes en dita casa amb la totalitat de les bases que aquesta entitat presentá als patrons.

CRONICA DE FORA

CATALUNYA - ESPANYA - EXTRANGER

(PER TELEFON Y TELEGRAF)

Madrid, 13, de 10 matí a 9 nit

De Valencia.-La detenció del diputat senyor Azzati

Valencia.—Desde bon matí les eleccions se presentaren amb gran animació.

A l'hora reglamentaria se constituiren les meses electorals.

En els voltants dels colegis hi havia algunes parelles de la guarda civil y forses de l'exèrcit, pera evitar coaccions.

A mitgdia se trobaven reunits alguns individus en el domicili de l'exalcalde de barri don Francisco Ferrándiz, situat a la planta baixa de la casa número 113 del carrer de Cuarte.

Allí se presentá el diputat don Félix Azzati, enfront d'un nodrid grupu de republicans, y alegant que en dit domicili se compraven vots, entraren en ell atropellant a l'amo que s'oposava a que sense el seu consentiment, entrés ningú a casa seva.

El senyor Ferrándiz reclamá l'auxili de la forsa pública.

Acudiren un tinent y dues parelles de la guarda civil y un inspector.

Aquest darrer detingué al senyotr Azzati y la guarda civil detingué als senyors Gando, Visque y Azzati (Emili) y a un noi de quinze anys.

Els demés individus del grupu fugiren.

Els detinguts foren conduits al Govern civil y d'allí a la Capitania general.

El senyor Azzati quedá detingut en el quartel de Sant Domingo y els demés en el quartel ont s'allotja el vuité regiment montat d'artilleria.

Pera instruir les primeres diligencies ha sigut designat el comandant d'enginyers senyor Escandell.

La prempsa de Madrid

"El Imparcial„

Diu que es indubtable que'l triomf electoral d'ahir ha correspost al Govern, especialment als monàrquics.

Considera que'ls lliberals no necessitaven pera vèncer de sa aliansa amb l'extrema dreta.

Després de la derrota dels republicans, afegeix, se veu que la coalició ha sigut un error de tàctica.

El camp s'ha partit en dues meitats: orde y revolució; les eleccions s'han decidit per l'orde.

Aquesta aliansa tranzitoria se deu rompre després de l'escrutinf.

"A B C„

Parlant de les eleccions d'ahir diu que la nota sortint d'elles fou la correcció, l'orde, el menor apassionament, aument de sufragis monàrquics, disminució de les abstencions y visible y sana afirmació de l'esperit d'orde, degut potser als exemples que donen els revolucionaris.

Considera que la jornada d'ahir fou plesa tosa pera els republicans, doncs, ni han conseguit mantenir les posicions que ocupaven desde fa temps.

Acaba dient que fins en poblacions ont millor organisades estaven per desidia dels conservadors y per usufructe de l'administració local, han sigut irrespectuosament foragitats.

"La Mañana„

Diu que'l senyor Canalejas pot estar satisfet pel resultat de les eleccions d'ahir.

Considera que'l fracàs dels republicans es tan complet com se mereixien y que els està ben emplenat, doncs falten en l'Ajuntament de Madrid nous regidors que siguin bons administradors.

Acaba dient que quant fassin els nous regidors serà en benefici dels partits a que perteneixin.

"El Liberal„

Parla en l'article de fondo del resultat de les eleccions d'ahir a Madrid y diu que es un miracle que hagin triomfat dèu republicans, tenint en compte lo fraccionats que estaven, quan degueren triomfarne 17.

Creu que en el triomf dels dèu citats en les condicions en que han lluitat està la demostració de la forsa del partit republicà.

Creiem, diu, que'ls queles republicans compendran lo infecond de la seva organisació actual.

De continuar así, votarem en blanc.

"El País„

Parlant en l'editorial de les eleccions de ahir a Valencia, diu que'ls monàrquics cometeren horrors y que foren detinguts més de seixanta republicans.

Comentant la detenció del diputat senyor Azzati, diu que es fals que se l'agafés en flagrant delicte allanament de morada, sinó que complia son dever de vellar per la puresa del sufragi.

«La Epoca»

En l'article de fondo comentant «La Epoca» les eleccions d'ahir, diu:

«Amb política de condescendencia, de tranzacció y de contemplacions per part del Govern, els republicans venceren en desembre de 1909 y en maig de 1911.

Amb política de severitat y energia y deslindament categòric de camps y aplicació serena de les lleis, els republicans són vensuts en la jornada d'ahir.»

Recompte de vots

El total de vots obtinguts pels tres monàrquics madrilenys, es el de 52,515 y el dels republicans, de 43,806.

Queda l'Ajuntament constituit per 28 regidors monàrquics, més l'arcalde, y 22 republicans y socialistes.

Els monàrquics tindran una majoria absoluta.

En el pont de Vallecas, immediat a Madrid, obtingueren els quatre primers llocs els quatre candidats de la Conjunció Republicana-Socialista.

Els monàrquics han vensut en 47 capitals de provincia y els republicans sols a Oviedo, Gijón y Málaga.

Els estudiants vaguistes

Els estudiants d'Higiene declarats en vaga per negarse a estudiar el text del doctor Forns, han visitat avui al ministre d'Instrucció pública, el qual els hi ha pregat que tornin a classe fins que s'instrueixi l'expedient governatiu elevat al deganat.

Declaracions den Canalejas

Parlant de les eleccions d'ahir, el senyor Canalejas ha fet les manifestacions que segueixen:

—Hem tingut un éxit en les eleccions, la importancia del qual la determinaran les xifres, y que demostren que no ens hem equivocat al fer política democrática, en la la qual perseverarem, ni en restablir els ressorts de l'orde social, que no pot rompres en les meves mans y que estic disposat a sostenir amb inalterable energia; perqué, al meu judici, una de les ensenyanses que se desprenen de tot Espanya, amb excepció de La Coruña y Castelló, es que amb la política d'injuries y d'insults que ha substituit al floret antic per la «navaja trapera», y que no s'ha fet mai en cap nació perqué ha sigut la substitució de la cultura per la grolleria en mitings y en certa classe de periódics, no podia per menys de produir un efecte contrari al propósit dels seus autors en un poble noble y «hidalgo» com l'espanyol.

Aixó ha fet que rebi adhesions de elements republicans, que no són aquests senyors que injurien.

Nosaltres no podem correspondre als insults y a les menasses de l'assassinat que arriben als excelsos oradors, amb iguals armes.

Contra ells sols podem utilisar els recursos de les lleis y el desprecí, amb el concurs de la opinió pública, que ahir va dictar el seu veredicte contra aquesta campanya.

Ells injuriaran segurament, altres insultaran. Nosaltres ens defensarem, repartint fins al darrer poblet el follet amb lo ocorregut.

Y aquesta es la essencia que presenten al meu judici les eleccions d'ahir. En elles se nota una disminució dels vots republicans, sens dubte, per no estar conformes amb aquests procediments de descrédit que utilisen els republicans.

Per totes aquestes causes he dit moltes vegades que tinc veritable impaciencia per arribar a les Corts.

Sento veritable impaciencia pera arribar al diáleg. Es molt cómodo insultar y injuriar sense esser contestat; peró veurem si a la llum del dia aquests excelsos oradors y eximis propagandistes s'atreveixen a predicar en la forma que ho fan ara.

Respecte a la detenció del senyor Azzati sols tinc les noticies que ha trasmés el governador de Valencia y una comunicació que m'ha entregat aquest matí oficialment el comte de Romanones, notificantme la detenció de l'esmentat diputat.

En el cas del senyor Pignatelli's tractava d'un acte de Govern, peró aquest no pot intervenir en el cas actual, en el qual entenen els tribunals de justicia, perqué's tracta de la detenció en flagrant delicte, amb totes les proves taxatives que no permeten suposar la menor discrepancia respecte del concepte de flagrant delicte que la llei aplica an aquesta detenció.

Els jutges militars aclariran quins han estat els motius de la detenció del diputat senyor Azzati.

Jo tinc la conciencia ben tranquila, perqué ni en aquest assumpte, ni en lo del «Numancia», ni en lo de Cullera, pot haverhi un sol espanyol que digui que directa ni indirectament hi he intervingut jo.

Crec que cal fer complir les lleis y el primer en complirles té d'esser el president del Consell.

Respecte a les eleccions de Madrid, fou sorpresa una ronda d'escombriaires amb B. L. M. de l'Ajuntament. Els tribunals depuraran els seus propósits y la filiació del candidat per qui treballaven.

Per lo que toca a la situació del partit lliberal, sols tinc de dir que no hi ha cap punt ont hagi triomfat la candidatura adicta sense que m'ho hagin comunicat com a queie y director de les forses lliberals.

Quan s'estudiin aquests tres mesos darrers comparantlos amb els períodes revolucionaris, se veurá que'l desenfré mai havia arribat a tals límits.

Naturalment que al'avors estaven al davant del partit republicá, cooperant al progrés del país, homes superiors que no's rendien l'enverinament de l'ira, ni a les envejes de la emulació personal.

Cóm va a defensar la nació espanyola, la democracia espanyola, els articles publicats per alguns periódics sobre'ls successos de Cullera?

Pera contestar an aqueixa campanya penso publicar l'expedient governatiu instruit amb ocasió de la denuncia de suposades torturas.

L'expedient está conclós y se remetrá com atestat al jutge militar.

Dit expedient será publicat y repartit profusament por tot Espanya.

En ell hi ha més de cent declaracions y se demostrará com l'«champa» de la presó, en complicitat amb funcionaris débils y alguns polítics, va tramar la taula vil y calumniosa dels suposats martiris.

Pera aqueys actes está la sanció penal y'l jutge determinará en la seva autonomia lo que creguí just; peró jo tinc ja la prova de convicció pera dir al país que la campanya's va tramar a la presó de Valencia amb intervencions contraries al reglament y a la moral, comprometent a empleats que, apart de la sanció pública, sofriran greu pena y quedará amb aquest motiu descoberta la maquinació.

Publicaré les declaracions, que són moltes y concluents, y allavors el país ens judicará.

Després vindrá la part política y la de policia y en son dia diré quina gent anava a portar el dimecres a París, quines persones havien cercat a certs sindicalistes francesos y a altres mals espanyols que estan a París pera atacar a l'exércit y a la patria y cóm coadjuvaren per error a la campanya certs periódics que invitaven an aquests senyors d'Espanya a que anessin a París pera parlar en el miting y produir l'escándol.

Com aquestes coses no's poden saber ni escoltar amb calma, vaig a publicar aquest expedient, que revelará com certs periódics publicaven declaracions, firmades sols per solidaritat, sobre suposats atropells; de quina manera s'ha fet a Bilbao la trama dels suposats mals tractes en la presó y els treballs que's realisen pera desprestigiar á la nació en el mateix Bilbao, a Castelló y a Madrid.

Ha afegit que'l director de Penals ha informat en l'expedient instruat amb ocasió de les denuncies sobre lo de Cullera.

Ha acabat el president amb les següents paraules. — Com en la esgrima el que no está a la defensiva resulta tocat y com la plassa que no's defensa es presa, jo no'm deixaré pendre ni tocar sense defensarme, amb les armes de la raó, y an aquesta mena de literatura que contra mi s'empleia, jo contestaré amb la que la meva educació m'imposa.

Detalls de l'elecció d'ahir

Heusaquí el resultat de les eleccions d'ahir a Madrid per districtes:

Congrés.—Francisco Hernauz, lliberal, 8 280 vots; Ferran Calzada, republicá de la Conjunció, 1,578; Francisco Monreal, radical, 367.

Resulta elegit el primer.

Hospici — Josep Alvarez Arrauz, conservador, 3,406; Carles Carazo, de la Conjunció, 1,464; Antoni Arroyo, lerrouxista, 473.

Resulta elegit el primer.

Universitat. — Nicomedes Guijarro, republicá, 2,123; Baldomer Argente, lliberal, 2,055; Remigi Sánchez, lliberal, 802; Tomás Vaquero, lerrouxista, 374; Rafel Malato, independent, 263.

Resulten elegits els dos primers.

Palau. — Josep Sánchez anido, 3,331; Lluis Mesoneros Romano, 3,268; Carles Avella, 3,242; Enric Trompeta, 1,471; Rossend Castell, 1,371; Ramon Pérez Alvarez, 1,254; Rafel Salillas, 718; Napoleó Valero, 701; Llorens Rebollo, 596; Ramon López Arroyo, 580.

Resulten elegits els quatre primers, o siguin tres monàrquics y Trompeta, republicá.

Hospital. — Joan de Deu Raboso, lliberal, 2,561; Manuel Fernández Loza, republicá conjuncionista, 2,230; Marian Garcia Coriés, socialista de la Conjunció, 2,218; Vicents Martín Arcas, conservador, 1,998; Eduard Varela, lerrouxista, 908; Ramon Ponce de Leon, federal, 841; Eduard Garcia, federal, 837; Vicents Lillo, lerrouxista, 394.

Resulten triomfants els tres primers.

Latina. — Felip González Prieto, lliberal, 3,269; Pere Plaza, conservador, 2,839; Emili Noguera, republicá, 2,595; Bernardí Castillo, republicá, 2,418; Santos Rodríguez, republicá, 2,368; Jesús Carrasco, Defensa Social, 2,239.

Resulten elegits els quatre primers.

Inclusa. — Josep Carnicero, de la Conjunció, 1,625; Isidor Gayo, conjuncionista, 1,768; Francisco Mora, conjuncionista, 1,615; Camacho, lliberal, 1,398; Garcia Nieto, lliberal, 1,322; Garcia Revenga, 1,092; Bezos, lerrouxista, 422; Amorós, lerrouxista, 310; Calzado, lerrouxista, 279.

Resulten elegits els tres primers.

Els pressuposts

Una comissió de l'Associació de mestres y mestras ha visitat avui al ministre d'Instrucció pública pera pregarli que al nou pressupost s'aumenti la consignació destinada a material d'ensenyansa, que es insuficient en l'actualitat.

El senyor Jimeno ha ofert als visitants fer un aument de dos milions de pessetes que ja'l tenia previst.

El senyor Gasset conferenciará aquesta tarde amb el senyor Rodrigáñez pera donarli compte de la confecció del pressupost que afecta al seu departament.

Notes curtes de l'extranger

Lisboa, 12. — *Ha quedat constituit el ministeri de concentració, tal com varem anunciar, llevat de la cartera de Marina, que ha sigut confiada an en Celestí Almeida.*

Santiago de Xile, 13. — S'ha celebrat la sessió de clausura de la conferencia sanitaria internacional de paisos americans.

La vinenta se celebrará a Montevideo y la presidirá el delegat de l'Uruguay, doctor Fernández Espino.

Tolon, 13. — L'aviador Boindejonch ha caigut del monoplá sobre'l terrat d'una casa, produintse greus ferides.

Berlin, 13. — Ahir se celebraren diverses manifestacions pacifistes, protestant de la guerra italo-turca. Alguns socialistes han pronunciat discursos.

Nova York, 13. — Ahir se desencadenaren violents ciclons en els Estats de Wiscousin, Illinois y Virginia.

Hi ha morts y ferits.

Madrid, 13, de 11 a 1 matinada

Més de la detenció de l'Azzati

El comte de Romanones ha visitat al senyor Canalejas y li ha manifestat que havia rebut un telegrama del diputat senyor Barral demanantli que com president del Congrés gestionés la llibertat del senyor Azzati.

Entregà el comte de Romanones al senyor Canalejas una comunicació donantli compte del fet, redactada en termes semblants a altres que presentaren en casos anàlegs el marquès de la Vega de Armijo y el senyor Dato com presidents del Congrés.

Valencia.—El diputat radical senyor Azzati continúa en el quartel de Sant Domingo.

S'havia pensat trasladarlo a un pabelló del quartel d'artilleria, però el capità general, agermanant els procediments de cavallerositat amb el compliment del dever, ha accedit als desitjos del senyor Azzati que solicità que no se'l trasladés.

Se li ha aixecat l'incomunicació. Avui l'ha visitat sa mare.

Prestà declaració davant el jutge militar, comandant d'enginyers senyor Escandé.

Incendi

Alacant.—Un gros incendi destruí una finca propietat d'un dels interventors que estava actuant en un dels colegis electorals.

S'avisà a l'amo de la finca y aquest corregué al lloc del succés. Estava tan excitat que hi hagué que retirarlo d'allí.

Els bombers, diversos veíns y un soldat que marxa voluntari a Melilla al regiment de San Fernando lograren salvar a algunes persones que estaven dintre la casa.

El soldat sofrí lleus ferides al saltar de un balcó al carrer després dels treballs de salvament. Fou ovacionat.

Presa de possessió

Aquest matí el general Marina ha pres possessió de la Capitania general de Madrid.

Li donà possessió el governador militar. Se cambiaren els discursos de rúbrica.

Després complimentaren al general Marina els generals, queles y oficials de la guarnició.

Del ministeri d'Estat

En el ministeri d'Estat ens han dit que Turquia ha declarat contrabando de guerra tot lo que serveixi d'equips militars.

També ha resolt el Govern otomà confiscar els vaixells per portar contrabando de guerra quan el carregament excedeixi de la mitat per son valor, pes o volum del total del vaixell.

La guerra italo-turca

Italia's prepara

Roma, 13.—Italia está a punt de fer una gran operació militar en el mar Egeu y a la costa turco-asiàtica.

Aquesta operació es molt esperada, segons se diu en els centres ben informats, pero d'aquí a molts pocs dies.

Turín, 13.—Els regiments d'infanteria 47 y 50 de guarnició a Turín y Alexandria, han sortit cap a Nàpols amb llurs efectius de guerra.

Aquests dos regiments amb algunes seccions d'artilleria y destacaments de cavalleria s'embarcaran cap a Orient. Constituexen la primera brigada de 10 mil homes destinada a apoiar les operacions navals en el mar Egeu.

Lo que volen fer els turcs

Salònica, 13.—El comandant del port del Gran Cap, Gara Burnu, prop de Salònica ha rebut l'orde de vigilar l'organisació de la defensa y d'instalar mines submarines. Les bateries dels forts han sigut ensajades per oficials enviats especialment de Constantinobla, y pera exercitar als soldats en les maniobres dels canons.

En els centres turcs de Constantinobla se declara que l'aparició de la flota italiana en aigües balkàniques serà seguida de la expulsió immediata dels súbdits italians residents a Turquía.

Combats

Trípoli, 13.—Aquest matí uns 300 ganets y un miler d'infants alarbs han fet una demostració al front sud de les forses italianes, essent rebutjats amb nodrid foc de fuselleria y de canó. Els italians els perseguiren fins a Ainzara, bombejant la plassa.

L'anexió

Roma, 13.—S'ha publicat una nota oficial donant compte del resultat del combat del divendres.

Els turcs y els alarbs tingueren 600 morts y 1,000 ferits.

S'assegura que un destroyer italiá ha tirat a fons un navili turc carregat de municions.

Notes curtes

Roma, 13.—Els turcs de Benghasi y Homs han manifestat, davant la menassa d'una intervenció de les potencies, que estan disposats a reconéixer l'anexió de la Tripolitania a Italia.

Roma, 13.—S'han reunit e's ministres amb el rei, examinant detingudament la situació.

—Els periódics italians coincideixen en demanar al Govern que de qualsevol manera se continui la guerra.

—La banca otomana s'ha negat a concedir al Govern un empréstit de deu milions.

En Barroso al palau

A última hora de la tarde arribà a Palau el ministre de la Governació.

Al sortir del regi, alcàssar digué el senyor Barroso als periodistes que el rei tenia desitjos de conèixer detalladament el resultat de les eleccions d'ahir en tota la península y que ell li havia portat quants datos se havien rebut en el ministeri de la Governació, que eren molt complets.

Afegí que a provincies la tranquilitat era completa y que no hi havia cap noticia de interès.

Els reis d'Anglaterra

Demà es esperat a Algecires el vaixell que porta a bordo als reis d'Anglaterra en son viatge a l'India.

La plassa d'Algecires tributerà als sobirans britànics els honors d'ordenansa. Amb el mateix objecte s'ha donat orde de que el creuer «Reina Regente» vagi a aquelles aigües.

A la Presidencia

Han visitat al senyor Canalejas el ministre de la Guerra, l'arcalde amb una comissió de regidors, el general Azcárraga y el duc de Tovar.

També ha visitat al president del Consell una comissió d'alumnes de l'Escola de Comers pera demanarli que no tinguin dret a fer oposicions a les plasses del cos pericial de Comptabilitat de l'Estat més que'ls professors y comptadors mercantils, en lloc de tots els senyors que tinguin títul académic, com diu la convocatoria.

El senyor Canalejas contestá als escolars que estudiaria l'assumpte.

En cas de que no's resolgui la petició en sentit favorable als alumnes, els estudiants de Comers de tot Espanya se declararan en vaga.

Lo de la cátedra d'Higiene

Després de la visita al ministre d'Instrucció pública de que hem donat compte a la tarde, els alumnes de l'assignatura d'Higiene de la Universitat Central han ratificat la protesta contra'l catedrátic senyor Forns y han dit que no assistiran a la classe fins que se posi un catedrátic competent en dita assignatura.

No recurriran els estudiants a la vaga ni a mides violentes fins que hagin agotat totes les gestions de pau pera'l logro dels seus desitjos.

Enviaran un llibre de text de l'assignatura d'Higiene als seus companys de provincies pera que aquests vegin els motius de la protesta y en cas de que arribi la vaga, comptaran amb ells y amb sa cooperació.

A Governació

Ha visitat al ministre de la Governació una comissió d'assistents al paradís del Teatre Real pera protestar de les intemperancies de la «claque», la qual aplaudeix sense to ni so a tots els artistes.

El senyor Barroso ha contestat als visitants que trasladará la queixa al ministre d'Instrucció pública.

També ha visitat al ministre de la Governació una comissió de metges de Sanitat, els quals soliciten que no s'interposin a ells en l'escalafó els excedents del mateix cos.

"España Nueva„

Diu «España Nueva» que la jornada d'ahir de la Conjunció Republicana-Socialista ha sigut un triomf gran y definitiu.

A pesar de que'l Govern — diu — ha recorregut a tota classe de recursos pera contrarrestar la forsa de la Conjunció, aquesta ha lograt una victoria en la majoria dels seus candidats.

També s'ha vensut a l'enemic desllcal que titulantse republicá sembra divisions, com el partit lerrouxista, el qual s'ha provat que careix de forsa a Madrid y que comensa a perdre dita forsa a Barcelona.

El triomf de la Conjunció deu aprofitarse pera donar lloc a una empresa patriótica. Es precís que la Conjunció se posi en actitut d'assaltar y pendre la fortalesa monàrquica.

Lo del Marroc

La prempsa francesa

París, 13.—«Le Petit Journal» diu que Fransa considera necessari que'l ferrocarril de Tánger a Fez atravessi uniament territoris sotmesos al protectorat francés.

«Le Figaro» proposa que se sotmeti la qüestió franc-espanyola a l'arbitratge del Tribunal de La Haya

«La Lanterne» vol que a Espanya se li deixi exclusivament el Rif, mitjansant una indemnisació.

El «Daily Graphic» preveu que l'acord franc-espanyol será difícil.

El «París Journal» diu que'ls creners «Edgard Quinet» y «Gambetta» han rebut orde d'anar al Marroc.

«Le Matin», en un despaig de Tánger, diu que El Mokri ha sigut nomenat Gran Visir.

Al mateix d'ari li comunequen de Londres que Anglaterra considera que Espanya té de retrocedir, deixant a Fransa l'orst del Garb, comprenenthi Larache y Alcássar.

«Le Journal», en un telegrama de Tánger diu que'ls zaers y zemours preparen una revolta y l'atac a les posicions franceses.

«Le Petit Parisien» diu que M. Geoffray marxará a darrers d'aquesta setmana, cap a Madrid, amb instruccions del Govern francés.

Al ministeri de Negocis extrangers dominen impressions que suposen una actitut molt decidida respecte d'Espanya.

"El Radical„

En son editorial que titula «Confesemos la verdad», diu aquest d'ari:

En les darreres eleccions de diputats a Corts, deien els republicans que don Alfons era rei en els camps, y ara aquest argument el poden retornar els monàrquics.

Que aquests han obtingut un triomf, seria infantil el negarho. La realitat es pera nosaltres negra y trista.

Analisant les causes de la derrota hi ha que declarar que no's deu la gloria al Govern. No ha realisat aquest el programa democrátic que ell se trassava, pug hi ha déficit y menassa ruina l'Hisenda, s'ha mordassat a la prempsa, hi ha guerra al Rif y incertesas diplomátiques.

La derrota's deu a la desunió entre'ls republicans y a la renció que han experimentat les classes neutres.

Les classes neutres, que tantes vegades han simpatisat amb els republicans, que no s'espanten dels moviments polítics y que no vegeren amb mals ulls la crema de convents a Barcelona, s'han alarmat ara amb un moviment social qual origen e's es desconegut.

Al saber que les vagues amb carácter revolucionari del passat mes de setembre no estaven dirigides per la Conjunció ni pel partit radical, les classes neutres han sentit temensa y espant, creient que hi havia una fermentació anárquica, disolvent, sense direcció ni fre, en les masses populars.

D'aquí prové, segons la nostra sincera opinió, aquest retraiment de les classes neutres que simpatisen amb els partits republicans.

Les vagues y sols les vagues han fet possible la coalició de les dretes. Els desordes a que donaren lloc afavoriren aqueixa barreja de lliberals y conservadors, demócrates y católics, canalejistes y partidaris de don Jaume.

La reacció ha mobilisat les seves forses y es ha unit davant lo que considerá com un perill social.

Vegi la Conjunció si el predomini d'aquest partit que té en son programa la lluita de classes, no pot esser fatal pera'l republicanisme espanyol.

L'acció d'ahir ha d'aprofitar a tots. Jamai el carlisme, les ligues católiques ni la Defensa Social tingueren tants candidats triomfants.

Ara també s'ha notat que aquella «razzia» que feu la Junta del Cens y de la que no's protestá amb l'energia degudá, ha tret milers de vots als republicans de Madrid.

La firma regia

Avui ha firmat el rei els seguents decrets del ministeri de Marina:

Disposant que passi a situació de reserva el contralmirall don Víctor Concas y Palau.

Promovent a contralmirall al capitá de navili de primera classe don Guillem Jamargo y Abadía.

Idem a capitá de navili de primera classe al capitá de navili don Emili Guitart y Savona.

Ascendint a tinent de navili de primera classe al tinent de navili don Agustí Medina Cibils.

Idem a tinent de navili a l'alféres don Gaietá Tejera y López.

De Cádiz

Cádiz. — S'ha efectuat una grandiosa manifestació formada per catedrátics y estudiants de tots els centres d'ensenyansa d'aquesta capital, amb banderes, que porá una corona a la tomba de l'alumne de la facultat de Medecina que morí per haver contret la verola en el compliment de son deure.

—Procedent de Larache ha arribat el vapor «Canalejas», en el qual venen 50 soldats de infanteria de marina, d'artilleria y d'enginyers.

Alguns dels repatriats són naturals de Sevilla y altres de Cartagena y Ferrol.

Vaga

Jaen, 13.—Comuniquen de La Carolina que els obrers encarregats del mineral s'han declarat en vaga per no haver contestat els patrons a una petició que formularen.

Una comissió d'obrers visitá a l'arcalde pera que convoqui als patrons a una reunió mixta en la qual tractará de solucionar el conflicte.

Els vaguistes observen una actitut correcta. Se creu que'l conflicte s'acabará aviat.

Transatlántic en perill

París, 13.—A Londres s'ha rebut un telegrama de Tokio, dient que'l transatlántic «Minnesota» ha sigut tirat sobre les costes de Fushima.

Els marconigrames que enviava'l barco se interromperen.

Se tem que ocorrin desastres. El vaixell desplassa 20,000 tonelades.

Els agents de negocis

Una comissió d'agents de negocis ha visitat al ministre de Foment pera presentarli una instancia amb les conclusions de l'assamblea celebrada en maig darrer.

El president de la comissió senyor López Peya explicá al senyor Gasset la finalitat de la instancia y li pregá que s'organisi un colegi d'agents.

LES PÍNDOLES ANTICLORÓTIQUES

CASADESÚS

del Dr. CUIXART

curen la clorosi, pobresa de sang, colors esblaimats, desarreglos periòdics, etcètera per totes capsa per tot arreu y Arc del Teatre, n. m. 24

ESPECTACLES

GRAN TEATRE DEL LICEU. — Companyia de òpera italiana de primíssimo cartello. — Inauguració el 30 novembre. — Con inua obert l'abonament en l'administració d'aquest teatre, carrer de Sant Pau, número 1, bis, de dèu a dotze, de quatre a set tarde y de nou a dotze nit.

TEATRE CATALÀ ROMEA

Companyia còmic-dramàtica de l'eminent actor

RICARD CALVO

PRIMERA ACTRIU LOLA VELÁZQUEZ

Avui, dimars, a un quart de dèu del vespre: el pas de comedia, «Ma iana de sol». Homenatge al Teatre Català, amb el drama en un acte,

JUVENTUD

y dedicat a son insigne autor don Ignasi Iglesias. El poema de rimes estravagants,

Cuento de Abril

de l'Ilustre don Ramon del Valle Inclan. Grandiós èxit; decorat exprofés del senyor R s y Güell.—Demà, dimecres popular amb rebaixa de pre s. El drama en un acte, «Juventud», el poema,

Cuento de Abril

y el pas de comedia de S. y J. Alvarez Quintero, «El agua milagrosa», interpretat per Ricard Calvo y Lola Vel quez.—Dijous, «Cuento de abril».—Se despatxa a compladuria.

Teatre Tívoli

Tots els dies a dos quarts de sis, grandiosos vermouths. Cinematògrafy atraccions. Preu únic, 10 cèntims. — Nit, a les nou, S LEA AND PORTUER, MARGUERITE ET FLORA, MANETTI Y GOLIATH. — Detalls per cartells.

ELDORADO (Teatre de Catalunya). — Companyia Larra - La Riva. — Avui, dimars, les dues comedies en dos actes «La vida que vuelve» y «La rima eterna».—Demà, dimecres, «La vida que vuelve» y «Juego de prendas».

Teatre Nou

Avui, dimars, 12, a les quatre, senzilla, 10 cèntims. 2 actes, 2: primer, «Tramoyas militares», rialla continua; segon, «Por peteneras», d'èxit. — A les cinc, doble, 20 cèntims: primer, «Molinos de viento», per la Baillo y Rojo; segon, «El primer beso», gran èxit. — Nit, a dos quarts de dèu, sencera, 10 cèntims: primer, «Tramoyas militares»; segon, «Amor ciego», gran interpretació; tercer, «El primer beso»; quart, exitàs, exitàs,

Canción húngara

preciosa partitura, gran presentació, ovacions diaries a Consol Bailio. — Present setmana, estrena «Agua de noria», de l'insigne literat Mique Echegaray, música del mestre Vives, que assistirà a l'estrena. — Molt aviat, «La casta Susana», èxit reconegut mondialment.

TEATRE SORIANO. — Avui, dimars, tarde, a les quatre, senzilla, 10 cèntims: «La ta a de the». — A les cinc, doble, 20 cèntims: primer, «Día de Reyes»; segon, «Efectos del divorcio», rialla continua, hilaritat constant. — Nit, a un quart de dèu, programa colossal. 30 cèntims: primer, «El chiquillo»; segon,

EL REVISOR

no hi ha qui estigui serio, s'ha de riure a la forsa, car tothom porta quelcom de pago; tercer, èxit delirant,

LIRIO ENTRE ESPINAS

l'èxit més veritable fins a la data, art seriós, bellesa pura, or de llei.—Divendres, sens falta, estrena a Barcelona de la preciosíssima opereta en 3 actes, arreglo den Cadenas y mestre Lleó, «La niña de las muñecas», música de l'insigne Leo Fall. Els senyors Brunet y Pous estant pintant un magnífic decorat.

Teatre Apolo

Avui, dimars, a les nou, aconteixement artístic. Primer, el famós drama en 5 actes,

El sol de la humanidad

segon, Concert per l'eminent diva senyoreta

Mercé Salas

tercer y últim, l'episodi de gran èxit,

Espina entre flores

Demà, dimecres, segon concert per Mercè Salas, «El sol de la humanidad» y «Espina entre flores». — Dissabte, estrena, «La sociedad ideal».

LA RABASSADA

Hotel-Restaurant

Obert dia y nit.—Gabinets particulars. Cuina de primera. — Servei a la Carta y

Coberts desde 5 pessetes

Atraccions Americanes

Scenic Railway, Bowling Alleys Cake Walk, Casa encantada, Palau de cristall' Palau de la rialla, Passeigs, etc.

Entrada, 0'50 ptes.

amb dret a escullir una atracció.

Casino particular -- Jocs varis

RESTAURANT DE LUXE

Servei a la gran carta.—«Chef» de Paris. Concerts diaris per la

ORQUESTRA DE TZIGANES

Tramvia directe, sortint cada 20 minuts, desde la cantonada del carrer Craywinkel a LA RABASSADA. Automòbils desde casa Gomis a la RABASSADA. Carruatges desde'l Tibidabo a LA RABASSADA.

FOOT-BALL

«París E. C. Levallois », contra «C. D. Español». — Avui, dimars, dia 14 de novembre. Tarde, a dos quarts de quatre. Carrers Muntaner y Industria. — Preus inclós timbre: general, pessetes 0'75; preferencia, pessetes 1; Seients, pessetes, 0'60.

Concerts

Palau de la Música Catalana

Dies 18, 19, 21, 26, 28 novembre, nit,

FESTIVALS BACH

Abonament: Casa Dotesio, magatzem de música, 1 y 3, Portal de l'Angel. Condicions especials als socis de l'Orfeó Català. — Dia 18. Gala en honor de S. A. R. l'infanta donya Pau de Borbón, organisat per la Junta de Dames pera l'Acció Social en els Barris Obrers.

ALCÁZAR ESPAÑOL. — 7, Unió, 7

Tots els dies, tarde y nit. GRAN TROUPE DE VARIETÉS. — SARSUELETES COMIQUES Restaurant a la carta. Servei de 1.er orde, dia y nit

Gran Eden Concert-Assalt, 12

Telèfon 2,461. — Tots els dies, tarde, a dos quarts de quatre. — Nit, a les nou. — Grans espectacles. — Entrada lliure.

MUSIC-HALL - LA BUENA SOMBRA - 3, GINJOL, 3

Telèfon 1801

Tots els dies, tarde y nit, aplausos, ovació, èxit de la nombrosa troupe. Emporium de la bellesa y el bon humor.

El millor concert d'Espanya

Estrenes, debuts, novetats, varietats, exitassos. Entrada lliure — Totes les nits, després de la funció, ball y concert en el Foier. — Butaques gratis.

Cinematógrafs

Gran Saló Doré

Tots els dies, gran programa de pelícoles y grans atraccions, treballant tots els dies a dos quarts de set y dos quarts de dotze de la nit, el gran ventrílocu

SANZ - SANZ - SANZ

A riure amb dit artista, puig es el millor pera'ls xistos còmics que tenim a Espanya

IDEAL CINE

Corts, 605 y 607, entre Passeig de Gracia y Rambla de Catalunya.

Avui, dimars, dia de moda. — Estrenes: «Suerte de guerra», «Por el honor de la reina», «Tontolín y el maniquí»,

Funerales por el alma del general Ordóñez

Exit de

La batalla de Trafalgar

SALA MERCED

GRAN CINEMATÓGRAF Y GRUTES D'ART. Tots els dies, estrenes d hermoses pelícoles. — Avui, programa colossal. Espectacle sorprenent, únic a Barcelona. Grans variacions en les GRUTES

DIVERSIONS PARTICULARS

MUNDIAL PALACE. — Concerts Santos tots els dies. Coberts desde pessetes 3'50. Els divendres, bouillabaise. Dissabtes, menú corrent y vegetarià.

Botlletí comercial

13 de novembre de 1911

Moviment de Borsa

BORSA DE MADRID

Interior comptat	.....
— fi de mes	84'62
— — pròxim	.....
Amortisable 5 per 100	101'95
— 4 per 100	94'35
Banc d'Espanya (accions)	453'00
Accions Tabacalera	297'50
Riu de la Plata	490'00
Sucrera preferents	46'50
— ordinaries	17'75
— obligacions	78'40
Francs	108'60
Lliures	.....

BORSA DE BARCELONA

Cotisació oficial

	Oper.	Diner	Paper
Londres, 90 dies vista	.....	26'86	.....
— xec	27'43	.....	27'41
París, xec	.....	.....	8'85
Madrid y plasses banca, a 8 d/v.	.....	0'30	.....

Efectes públics espanyols

	Oper.	Diner	Paper
Deute Inter. fi de mes (janer).	84'55	84'60	84'625
— — fi pròxim	.....	.....	.....
— — comp., serie A...	85'75	.....	.....
— — — — B...	85'65	.....	.....
— — — — C...	85'60	.....	.....
— — — — D...	84'60	.....	.....
— — — — E...	.....	.....	.....
— — — — F...	.....	.....	.....
— — — — G. H.	.....	.....	.....
— — — dif. series.	.....	.....	.....
— Amort. fi mes (15 nov.).	.....	.....	.....
— — comp., serie A...	102'50	.....	.....
— — — — B...	102'30	.....	.....
— — — — C...	102'30	.....	.....
— — — — D...	.....	.....	.....
— — — — E...	102'25	.....	.....
— — — — F...	.....	.....	.....
— — — dif. series.	.....	.....	.....
— Amort. fi de mes (janer).	.....	.....	.....
— — comp. serie A...	.....	.....	.....
— — — — B...	.....	.....	.....
— — — — C...	94'50	.....	.....
— — — — D...	.....	.....	.....
— — — — E...	.....	.....	.....
Títols Deute Mun., 1903-4-5...	.....	.....	.....
— — — 1906	93'85	93'75	94'00
— — — 1907	.....	93'75	94'00
— — Reforma 1908	.....	92'25	92'50
— — Maig 1899 Ensxe.	.....	.....	.....
— — Abril 1907, Ensxe.	93'50	93'50	94'00
Emprèstit Diputació Prov.	.....	100'25	100'75
Port de Melilla y Xafarines...	.....	107'50	108'00

Obligacions comptat

	Oper	Diner	Paper
Nord d'Esp., prior. Barcelona.	.....	.....	.....
— Lleida, Reus, Tar..	79'00	.....	.....
— Villalba a Segovia.	.....	95'85	96'15
— esp. Alm. Val. Tar.	.....	95'75	96'00
— Osca a Fr.a, alt. lín.	95'25	95'25	95'50
Mines Sant Joan Abadeses	.....	83'00	83'50
Tarragona a Barc. y Fransa...	.....	58'50	58'65
Madrid, Sarag. Alic., serie A..	.....	103 85	104'35
— — — B..	101'75	101'65	101'85
— — — C..	95'75	95'65	95'85
— — — D..	.....	.....	.....
Madrid a Barcelona, directes..	.....	.....	.....
— — Reus a Roda.	.....	56'00	56'50
Alm. Val. y Tarrag., no adher.	.....	62'25	62'75
— — adherides..	.....	78'35	78'50
Mad. Zam. Or. Vigo, em. 1880.	.....	44'75	45'00
— — — 1883.	.....	44'75	45'00
— — serie G y H.	.....	78'50	79'00
Asturias, Gal. y León, 1.a serie.	.....	.....	.....
— — 2.a hipo.	.....	.....	.....
Valladolid a Med. de Rioseco.	.....	.....	.....
Madrid, Cácer. Port. serie 1.a.	104'00	104'00	104'50
— — — 2.a.	.....	104'00	104'50
— — — 3.a.	.....	96'25	96'75
— tots els cent. impars.	.....	96'25	96'75
Basc-Asturià, 1.a hipoteca	.....	.....	.....
— 2.a —	.....	106'00	107'00
Cariñena a Saragossa	.....	.....	.....
Olot a Girona	94'00	93'75	94'25
Companyia General Tramvies.	.....	95'00	95'50

	Oper.	Diner	Paper
— An. Tr. Bar. Ens. G.	.....	.....	.....
— Tr. Bar. S. A. y ext..	.....	96'50	97'00
— Barc. Elec. (janer) ..	104'00	104'00	104'50
— — (abril)....	94'50	94'50	95'00
Companyia Transatlàntica	92'85	92'85	93'15
Canal d'Urgell	.....	.....	.....
Soc. Gen. Aigües Barc. (janer).	.....	72'50	73'00
— — — (octubre).	.....	91'00	91'50
Comp. Gen. Tab. de Filipines.	.....	100'25	100'75
General Sucrera d'Espanya...	.....	.....	.....
Port de Barcelona, emp. 1905.	.....	.....	.....
— — — 1908.	.....	.....	.....
— — Circul. 1909.	.....	.....	.....
— — — 1910.	.....	.....	.....
— — — 1911.	.....	.....	.....
Port de Tarragona	.....	102'75	103'25
Bonos pref.—Comp. reg. Ebre.	.....	91'00	91'50
Foment Obres y Construc....	98'25	98'00	98'50
Comp. Cetxes y Automóbils..	.....	99'25	99'75
Siemens Schuckert, Ind. Elec.	.....	97'50	98'00
Societat Valenciana Elec	.....	101'75	101'25
Navegació y Industria	.....	91'50	92'00
Societat Carbons de Berga ...	.....	94'00	94'25

Accions fi d'octubre

	Oper.	Diner	Paper
Banc Hispano Colonial	153'50	154'05	154'65
— Prestams y Descomptes..	.....	.....	.....
Catalana General de Crèdit...	66'85	.....	.....
Societat de Crèdit Mercantil...	.....	.....	.....
F. C. Med. a Zam. y Or. a Vigo.	19'50	19'50	19'55
— Nord d'Espanya	93'90	93'85	93'90
— Madrid a Sarag. y Alac..	93'45	93'40	93'45
Comp. Reial Canalisació Ebre.	.....	.....	.....
Ferrocarrils Andalusos	58'00	57'95	58'00

BORSI Y CAMBIS

Informació de la casa FILLS DE F. MAS SARDÀ, *Rambla del Mitg, 22.*

Borsí del matí

	Obre	Tanca
Interior, fi de mes	84'55	84'52
Alacants, ídem	93'00	92'95
Nords, ídem	93'50	93'45
Orenses ídem	.....	.....
Colonials, ídem	.....	.....
Cotons N/D.	.....	.....

Borsí de la tarde

	Obre	Tanca
Interior, fi de mes	84'58	84'57
Alacants, ídem	93'55	93'40
Nords, ídem	93'95	93'85
Orenses, ídem	.....	.....
Colonials ídem	.....	.....
Banc Espanyol de l'Illa de Cuba	.....	.....
Cotons N/D.	.....	.....

Cambis de moneda

Alfons	8'50 p. 100
Isabel	11'50 —
Unses	8'60 —
Or de quatre durus	8'10 —
Or de un y dos durus	6'50 —
Dollars	11'50 —
Lliures esterlines	27'20 ptes.
Francs	8'70 p. 100
Marcs	133'00 —

Plassa de Barcelona

COTONS

Informació del CENTRO ALGODONERO DE BARCELONA.

LIVERPOOL, 11 *de novembre*

	Anterior Tanca	Avui Obre	2.a	3.a	Tanca
Disponible	5'25	....	5'25	....	5'17
Novembre	5'06	Nom.	5'09	....	5'01
Novembre-Desembre	4'97	....	....	....	4'92
Desembre-Janer	4'97	4'93	5'00	....	4'91
Janer-Febrer	4'98	4'93	5'01	....	4'93
Febrer-Mars	4'99	....	....	....	4'93
Mars-Abril	5'01	4'96	....	....	4'98
Abril-Maig	5'03	....	....	....	5'03
Maig-Juny	5'05	5'01	....	....	5'01
Juny-Juliol	5'06	....	....	....	5'02
Juliol-Agost	5'07	....	....	....	5'03
Agost-Setembre	5'06	....	....	....	5'02
Octubre-Novembre	5'05	....	....	....	5'0

ALEXANDRIA, 11 *de novembre*

	Ant.-Obre	Avui-Obre
Novembre	16 15/1	16 11/32
Janer	16 9/32	16 9/32

Sostingut.

NOVA-YORK, 11 *de novembre*

	Anterior Tanca	Avui Obre	2.a	Tanca
Disponible	9'45	....	....	....
Novembre	9'24	....	....	....
Desembre	9'04	8'99	9'07	....
Janer	8'15	9'11	9'18	....
Mars	9'24	....	....	....
Maig	9'30	....	....	....
Juliol	9'26	....	....	....
Agost	9'27	....	....	....

Sostingut.

NOVA-ORLEANS, 11 *de novembre*

	Anterior Tanca	Avui Obre	2.a
Disponible	9 1/4	....	....
Desembre	9'16	....	....
Janer	9'18	....	....
Mars	9'25	....	....
Maig	9'36	....	....
Juliol	9'47	....	....
Novembre	Nom.	....	....
Octubre	Nom.	....	....

Arribades als ports dels Estats-Units: 65,000 bales en un dia, contra 89,000 de l'any anterior.

Preus corrents de cotons en rama, donats per la Junta Sindical del Colegi de Corredors Reials de Comers de Barcelona, en pessetes els 100 kilograms.

Procedencia	Middling fair	Fully good midd.	Good Middling
N.-Orl.-Texas	168 a 168	162 a 164	160 a 162
Altres ports...	... a ...	160 a 162	159 a 161

CAFES Y SUCRES

Informació de la casa EMILI GAISSERT Y C.a, *carrer Princesa, 61.*

HAVRE, 8 *de novembre*

Cafè (good average)	Obre	Tanca
Desembre	87'75	86'50
Mars	84'75	83'75
Maig	84'50	83'25
Juliol	84'25	83'00

Quiet.

NOVA-YORK, 8 *de novembre*

Cafè (Tipu núm. 7)	Obre	Tanca
Desembre	.....	.....
Mars	.....	.....
Maig	.....	.....
Juliol	.....	.....

PARÍS, 8 *de novembre*

Sucre (núm. 3)	Obre	Tanca
Novembre	51'37	51'62
4 Janer	52'75	53'12
4 Mars	53'25	53'62

Sostingut.

HAMBURG, 8 *de novembre*

Sucre (Base 88 per 100)	Obre	Tanca
Octubre	16'47	.....
Desembre	16'55	.....
Janer-Mars	16'72	.....
Maig	16'92	.....
Agost	17'02	.....

Sostingut.

LONDRES, 8 *de novembre*

Sucre (Base 88 per 100)	Obre	Tanca
Maig	16/9 1/4	16/10 ..
Agost	15/10 ..	15/11 1/4

Sostingut.

LLANA

HAVRE, 8 *de novembre*

Buenos Aires	Obre	Tanca
Desembre	160'50	161'50
Maig	163'00	165'00

Ferm.

CAUCHÚ

Fine Hard Para Rubber

Novembre-Desembre ......

METALLS

LONDRES, 8 *de novembre*

Coure	56	15	..
Estany	186	10	..
Plom	15	16	3
Plata	25	3/16	..

OLIS D'OLIVA

Informació de la casa J. REGÀS.

Dia 8 de novembre

Els 100 kilos, fora consums

Andalús	de 123'50 a 126'00 pessetes
Tortosa	de 139'15 a 148'00 —
Borges	de 149'00 a 151'50 —
Baix Aragó	de 165'15 a 191'39 —

Arribades pels molls y estacions en el dia d'ahir: Estació del Bogatell, 0,000 kilograms. — Estació de Vilanova, 0,000 íd. — Estació del Nord, 0,000 íd.

DROGUES

Informació de la casa VIUDA Y FILLS DE G. BOADA Y TRAVESSA, *plassa Antic Born, 14.*

Dia 11 novembre

Preus per 100 kilograms franc envàs y estació o moll de Barcelona, salvo variació

	Pessetes
Nitrat de sosa 95 per 100 riquesa y 15/16 per 100 ázoe	31'50
Sulfat ferro cristallisat	6'50
— — pols	7'00
— — cristallisat per 10 tonelades	....
— — pols — 10 —	....
— amònic 20/21 ázoe	44'00
Clorur potassa 80/85 equivalent a 50/53 per 100 potassa pura	26'00
Sulfat potassa 90/92 equivalent a 48/50 per 100 potassa pura	29'50
Superfosfat cals mineral 13/15 per 100 àcid fosfòric soluble	7'50
Superfosfat cals mineral 16/18 per 100 àcid fosfòric soluble	8'55
Superfosfat cals mineral 18/20 per 100 àcid fosfòric soluble	9'40
Superfosfat cal òssos 15/16 per 100	11'00
Escories Thomas 15/18 per 100 àcid fosfòric soluble	8'50
Kainita 12/13 per 100 potassa pura	8'50
Sulfat coure 98/100 puresa	70'00
Sofre en sacs de 40 kilos; el sac	8'00
— — — 20 — —	4'10
— flor en sacs de 50 kilos; el sac	11'00

Informació marítima

Moviment del port del dia 13 de novembre

EMBARCACIONS ENTRADES

De Palma, pailebot espanyol «Beatriz», de 119 tonelades, patró Massot, amb cárrega general y 9 tripulants.

De Roses y escales, vapor espanyol «Nuevo Ampurdanés», de 172 tonelades, capità Gelpí, amb cárrega general y 12 tripulants.

De Palma, vapor espanyol «Rey Jaime I», de 1,168 tonelades, capità Terrasa, amb cárrega general, 59 tripulants y 44 passatgers.

De la mar, vapor de pesca espanyol «Montserrat II», de 198 tonelades, capità Mas, amb peix fresc y 21 tripulants.

De Melilla y escales, vapor espanyol «Villarde», de 620 tonelades, capità Roca, amb cárrega general, 18 tripulants y 25 passatgers.

De Marsella, vapor espanyol «Cabo San Martín», de 1,200 tonelades, capità Echevarrieta, amb cárrega general y 24 tripulants.

De Mahó y escales, vapor espanyol «Menorquín», de 613 tonelades, capità Cardona, amb cárrega general, 602 porcs y 21 tripulants.

De Génova, vapor italià «Città di Palermo», de 1869 tonelades, capità Piazzi, amb 32 tripulants.

EMBARCACIONS DESPATXADES

Pera Gijon, vapor espanyol «Elorrio», de 1,514 tonelades, capità Colan, amb cárrega general.

Pera Ivissa, vapor espanyol «Lulio», de 405 tonelades, capità Descallar, amb cárrega general.

Pera Palamós, llagut espanyol «Montserrat», de 35 tonelades, patró Martí, amb cárrega general.

Pera Palma, vapor espanyol «Balear», de 590 tonelades, capità Orell, amb cárrega general.

Pera Garrucha-Aguamarga, vapor espanyol «Ontoni», de 1,590 tonelades, capità Noveranzacona, amb lastre.

Pera Ceta, goleta russa «Lorana», de 110 tonelades, patró Vezcalmin, amb cárrega general.

OBSERVACIONS ATMOSFERIQUES

L'Observatori Meteorològic de l'Universitat anotà ahir els següents datos:

Hores de observació	Baròmetre nivell mar	Temperat.a a l'ombra	Direcció del vent	Humitat relativa	Classe de núvols	Quantitat de núvols
9 m.	757'50	11'0	N N O	56	CK	0'1
3 t.	757'31	13'8	N N E	63	CKN	0'5

En les 24 hores	Temperatura Màxima		Temperatura Mínima		Velocit del vent	Aigua evaporada	Pluja en milím.
	Sol	28'0	Omb.	8'8	674	4,23	—
	Omb.	19'0	Refl.	6'0			

Imprempta y estereotipia. Fortuny, 2 ter.

SOCIETAT CATALANA D'EDICIONS

Volums que reparteix en el segon semestre de 1911

I. LES IDEES POLÍTIQUES D'EN VALENTÍ ALMIRALL, per *Alexandre Plana*, amb la traducció catalana dels treballs de l'Almirall ESPANYA TAL COM ES, CONTESTACIÓ A NÚÑEZ DE ARCE y LA MORALITAT A ESPANYA.

II. PROSES BARBARES, per *Prudenci Bertrana*.

III. HISTORIA CONTEMPORANIA DELS MOVIMENTS NACIONALISTES, per *A. Rovira y Virgili*, amb un pròleg den *Pere Corominas*.

Seguiran obres den *Manuel de Montolíu, Josep Carner, Lluís de Nicolau, Ramon Rucabado, Pompeu Fabra, Gabriel Alomar, Ramón Turró, Pous y Pagés*, etc., etc.

Els volums estaran elegantment impresos y constaran d'unes 200 a 300 planes.

S'ha publicat el primer volum.

Està repartintse el segon.

Quota mínima semestral

CINC PESSETES

A les oficines d'EL POBLE CATALÁ se faciliten fulles de suscripció

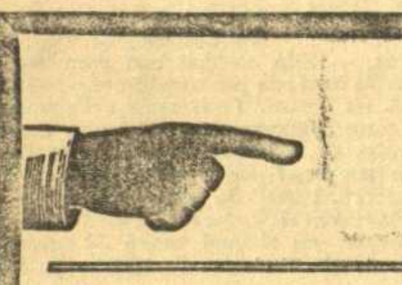

Perquè no vos desfèu immediatament y per sempre d'aquesta llaga, d'aquest eczema, d'aquestes malalties de la pell que vos fan la vida insofrible?

Perquè conserveu aquesta malaltia quines consequències poden ésser gravíssimes?

Perquè no empleeu immediatament el nou mètode del senyor L. Richelet?

Sens vacilació deveu seguirlo, perquè no podeu ignorar les curacions, moltes vegades inesperades, obtingudes en sa comarca.

Informeuse y comenseu sens més tardar aquest tractament; aquest és el millor consell que vos podem donar.

El preu del tractament es proporcionat ab totes les condicions de la fortuna.

Hi ha també un tractament pera nois de 3 a 16 anys.

El senyor RICHELET acaba d'instalar dipòsits a totes les farmacies y drogueries d'Espanya.

Un follet, en llengua castellana, tractant de les malalties de la pell, serà enviat gratuitament pels dipositaris a totes les persones que'l demanin.

Pera obtenir gratuitament aquest follet, basta dirigirse al senyor

L. RICHELET, 13, RUE GAMBETTA, A SEDAN (FRANSA)

Barcelona —SENYORS VICENS FERRER y C.a, Comers, 60, farmacia y drogueria y la seva sucursal. — SENYORS FILLS DE J. VIDAL Y RIBAS, Moncada, número 21, farmacia y drogueria y les seves sucursals. DOCTOR ANDREU, Rambla de Catalunya, 66, farmacia —SENYORS URIACH Y C.a, Moncada, 20, drogueria. SENYORS RIUDOR Y PARÉS, Porta de l'Angel, 14, drogueria.—D. JOSEP SEGALÀ ESTALELLA, Rambla de les Flors, 4, farmacia (Centre de específics). —D. VILADOT, farmacèutic.—D. ANTONI SERRA, farmacèutic

MOBLES DE A. DIRAT

EXPOSICIÓ PERMANENT. — DORMITORIS, MENJADORS, SALONS DESPAIG. — ESPECIALITAT EN ELS D'ESTIL ANGLÈS. —

Mendizábal, 28 y 30, y Sant Pau, 50, 52 y 54

Senyores: ¡¡Atenció!!

SOMBREROS ELEGANTS A PREUS MAI VISTOS

72 - RONDA SANT ANTONI, 72 - 2.on, 1.a

80 ANYS DE GRAN ÉXIT

EL NOU ELIXIR REGENERADOR

Preparat per B. PIERRE, perfumista

Es l'únic y veritable que detura immediatament la caiguda dels cabells.

No es un tint, sinó que conserva y fortifica els cabells.

Es el millor remei pera destruir la caspa.

Usis l'elixir quan els cabells comensen a caure.

Usis l'elixir pera obtenir un creixement abundant.

Aquest cèlebre ELIXIR REGENERADOR no es un de tants procediments que deuen la vida al xarlatanisme, al luxe de cartells.

Preu TRES PESSETES frasc.

De venda a les perfumeries y drogueries y a Madrid, Carme, 2, perfumeria.

Dipòsit principal: Rambla del Mitg, 14. Perfumeria de Baltasar.

(Davant al carrer de Ferràn)

USIN LA REINA DE LES TINTURES DE B. PIERRE

Perfumista de París

La vegetal progressiva dona tots els colors. A les sis o vuit aplicacions agafa el cabell el color natural. No taca la roba. Preu: 4 pessetes frasc.

INSTANTÁNIES, castany, negre y castany obscur, 4 pessetes capsa pera la barba y pera el cap, 6.

De venda. Rambla del Mitg, 14. Perfumeria de P. Baltasar.

Successor de l'antic establiment de RENAUD GERMAIN, Rambla del Mitg, número 14, perfumeria.

LO INCREIBLE

Calsat pera senyor

Tot cosit, sistema AMERICÁ, el més acreditat per sa solidesa, al PREU ÚNIC de pessetes **10'50**

CARRER ESDUDELLERS, N.º 6 • (PROP LA RAMBLA

Sucursals: *Ronda Sant Antoni, núm. 70* *Salmerón, núm. 17 (Gracia)*

EMPRESA DE POMPES FUNEBRES

LA EGIPCIA

Societat Anònima

més important d'Espanya - 20 sucursals ab telèfon - Central, Pelayo, 44 telèfon 1,113 - *Economia veritat en els preus*

Important: *LA EGIPCIA* es l'única funeraria que posseeix Cambra de Desinfecció, no servint cap artefacte sense que sigui prèviament desinfectat. **Nota:** Esmerat y ràpid servei tant en la capital com fora d'ella.

Esqueles mortuories: se n'admeten fins a les tres de la matinada